Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען!

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 228 (920 | Łódź, Czwartek 7 Października 1926 | פירטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג כט תשרי תרפ״ז. | Nr. 228 (920

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21. טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

שטרייקען, אדער נישט שטרייקען?

היינט וועלען די לאדזער ארבייטער דעצידירען די פראגע.

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט אין אוונט

איז פארגעקומען די קאנפערענץ פון

וויצע - פרעמיער בארטעל מיט די טאר-

שטעהער פון לאדזער ארבייטער און

אינדוסטריעלער

(פרטים און רעזולטאט פון דער קאנפערענץ זעה 4 זייט).

דראהונגס-בריף מיט געלד - פאדערונגען.

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש) אין משך פון היינטיגער וואך האבען לערך 40 פערזאן - יודען און קריסטען אלע פערמעגליכע, בעקומען צוגעשיקט דראהונגס-בריף. אין זיי ווערט געפאדערט אוועקצולעגען אויף בעשטימטע ערטער צו 2 טויזענד און מעהר זלאטעס, ווי אויך דאלארען פון 100 ביז 500. דאס רוב דראהונגס - בריף זענען געשריבען מיט'ן זעלבען כתב - יד, וואס איז צו זעהען, אז איינע און די זעלבע פערזאן פיהרט אויס די דאזיגע שמוציגע מלאכה, אין די בריף ווערט געפאדערט געלד אין נאמען פון באנדיט זשעלינסקי און פון פערשידענע ניי - ענטשטאנענע צו דעם צוועק באנדעס. דערווייל האט קיינער פון די, וואס האבען די דראהונגס-בריף דערהאלטען, נישט אוועקגעלעגט קיין געלד צום בעשטימטען טערמין און אין דעם אנגעוויזענעם ארט. דעסגלייכען איז נאך נישט געלונגען צו קומען אויף די שפורען פון די, וואס האבען די דראהונגס-בריף פונאנדערגעשיקט.

בעראטונגען פון האנד - ווערקער - פערבאנד.

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). נעכטען אין אוונט האבען זיך אין ווארשא אנגעהויבען די בעראטונגען פון צ. ק. פון פעראייניגטען האנדווערקער - פערבאנד מיט דער בעטייליגונג פון פיל פראווינץ - דעלעגאציעס, דערונטער אויך פון לאדז.

א בעזונדער שארפע דיסקוסיע האט ארויסגערופען די פראגע וועגען קאאפעראטיוו - טעטיגקייט.

די זיצונגען דויערען.

דייטשען אין דער פרעמד ווילען זיין וואהל - בערעכטיגט.

ב ע ר ל י ן, 6 (אטע) די פערבאנדען פון דייטשען, וועלכע וואוינען אין אויסלאנד, האבען זיך געווענדעט מיט א ביטע צו דער רעגירונג, אז זי זאל דורכפיהרען אזעלכע ענדערונגען אין דער וואהל - ארדינאציע, וואס זאל זיי דערלויבען צו בעטייליגען זיך אין די וואהלען צום רייכסטאג.

עס ווערט פראיעקטירט, אז די אפשטימונג בעת וואהלען זאל פארקומען אין גרעניצשטעטען קאנסולאטען, וועלכע זאלען אין דער צייט פון די וואהלען פערוואנדעלט ווערען אין וואהל - לאקאלען.

דער אורטייל אין גרויסען קאלישער פראצעס.

א טייל פון די אנגעקלאגטע פרייגעשפראכען.

ק א ל י ש, 6 (טעלעפאניש פון אונזער קא-רעספאנדענט) היינט 12 ביינאכט איז ביי אן'אונגעהויערער שפאנונג ארויסגעטראגען געווארען דער אורטייל אין דעם פראצעס נעגען די 54 אנגעקלאגטע, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין ארויסרופען און אנטיילנעהמען אין די בלוטיגע אינרוהען, וואס זענען פארגעקומען אין קאליש דעם 9 פעברואר 1926.

לויט דעם דאזיגען אורטייל זענען 34 מאן (צווישען זיי 2 יודען) פערמשפט געווארען צו א שטראף פון 3 חדשים ביז א יאהר תפיסה, מיט דער אראפרעכענונג פון פאר-ארעסט.

צווישען די פרייגעשפראכענע געפינט זיך אויך דער יודישער ראטמאן ד״ר הענריק סאלניק.

היינט—זיצונג פון עקאנאמישען קאמיטעט.

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש). מארגען, 5 ביינאכט וועט פארקומען די ערשטע זיצונג פון עקאנאמישען קאמיטעט ביי דעם איצטיגען מיניסטארען ראט, וועלכע וועט זיין געווידמעט א רייה לויפענדע פראגען.

עס קורסירען קלאנגען, אז אויף דער שטעלע פון פארזיצער פון עקאנאמישען קאמיטעט זאל פארקומען אנ'ענדערונג. לעת עתה איז פארזיצער געווען דער פינאנץ-מיניסטער. איצט זאל דעם פאר-זיץ איבערנעהמען, לויט געוויסע ווערסיעס דער וויצע-פרעמיער בארטעל, אין לויט אנדערע — דער מיניסטער פאר עפענטליכע ארבייטען, מאראשעווסקי.

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש). די נאהענטסטע זיצונג פון עקאנאמישען קא-מיטעט וועט זיך פערנעהמען מיט דער פראגע פון ארויסגעבען באלדיגע פער-אָרדנונגען וועגען בעקעמפען דעם יקרות.

אלס אויסגאנגס-פונקט וועט אין דער דאזיגער ארבייט דינען דער מעמאריאל, וואס איז אויסגעארבייט געווארען דורכ'ן קאבינעט פון פ-עמיער, און אין וועלכען עס ווערען אנגעוויזען א רייה מיטלען, ווי-אזוי צו בעהערשען דעם יקרות און ביליגער צו מאכען די פרייזען אויף די ארטיקלען פון ערשטען געברויך.

••• ווטס האלטען דער מארגענדיגער •••

18 זייטען פרייטאג-נומער

פון „נייעם פאלקסבלאט“.

א חוץ א גאנצער רייה אינטערעסאנטע ארטיקלען, ערצעהלונגען, פעליעטאנען, קארעספאנדענצען, וועט דער נומער ברענגען אונזער נייעם, גרויסען ראמאן „די ליבעס פון א כמזעריד" — פון זאכער מאזאך - פון אנהויב אן מיט א חייטעריגער גרויסער פארטזעצונג, א ז, אז די לעזער, וועלכע האבען נאך דעם ראמאן נישט בעוויזען צו לייענען, וועלען דאס קאנען טון.

דער ראמאן האט שוין געמאכט א רושם אין שטאדט. יעדער עס וויל האבען אמת פערגניגען פון א שענעם ציימונגס-ראמאן, דער מוז לייענען „די ליבעס פון א כמזעריין".

דער מארגענדיגער פרייטאג-נומער ברענגט אויך א פרעמיען-קאנקורס

פאר די לעזער צו געווינען ווערטפולע פרעמיעס אויף סך-הכל 5 קופאנעס. אויך בעניי׳ען מיר דאס שאראדען-ווינקעל מיט פרעמיעס פאר די, וואס וועלען לעזען די שאראדען און רעטענישן.

קויפט מארגען דעם „נייעם פאלקסבלאט“!

פון דעם פאן - אייראפא - קאנגרעס.

ווי ע ן, 6 (ספ. טעל.) די פאליטישע קאמיסיע פון דעם פאן-אייראפעאישען קאנגרעס האט אנגענומען א רעזאלוציע מכוח דער בעציהונג פון פאן-אייראפא צו ענגלאנד און רוסלאנד.

אין דער דאזיגער רעזאלוציע ווערט געזאגט, אז איטליכע אויפלעזונג פון דער פאן - אייראפעאישער פראגע מוז נעהמען געגוי אין בעטראכט די געא-גראפישע, היסטארישע, ווירטשאפטליכע און קולטורעלע פערהעלטנישען, וועלכע זענען נוגע ענגלאנד און רוסלאנד אין בעצוג צו אייראפא בכלל.

דער ענדגילטיגער בעשלוס, צי ענגלאנד און רוסלאנד זאל ווערען מיטגלי-דער פון דעם פאן-אייראפאישען מלוכה-פערבאנד — דאס איז א פראגע פאר די דאזיגע לענדער גופא.

די פאן-אייראפעאישע אוניע אנער-קענט און בעריקזיכטיגט אלע מניעות, וואס עקזיסטירען ביי ענגלאנד און רוס-לאנד, בעת'ן איינזייטיגען פערפליכטען זיך אויף איין קאנטיגענט.

די פאן-אייראפעאישע אוניע ווארפט אין פרינציפ אפ יעדער אגרעסיווע שטעלונג לגבי אנדערע מלוכות אדער זייערע גרופען, און איהר איינציגער ציל איז די פעסטע פערזיכערונג פון דער אייראפעאישער ווירטשאפט און שלום דורכ'ן פערבאנד פון אלע אייראפעאישע מלוכות.

היינט ווערט דער קאנגרעס געשלאסען מיט א פייערליכער רעדע פון גראף קודענהאווע-קאלערגי און מיט א סאלא-קאנצערט פון דעם יודישען פידעל-שפילער בראניסלאוו הובערמאן.

„על המשמר“-קאנפערענץ

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דעם 29 ד. ח. ווערט אין ווארשא גערופען א קאנפערענץ פון „על המשמר“ פון גאנץ פוילען.

א שרפה אויף א שיף.

נ י ו - י א ר ק, 6 (ספ. טעל.) די שיף „בייראן“, אויף וועלכער ס'איז אין וועג אויסגעבראכען א שרפה, איז היינט גליקליך אנגעקומען קיין ניו-יארק.

די שרפה איז געלונגען בעצייטענס איינצולעשען.

אויף דער שיף האבען זיך געפונען 400 פאסאזשירען.

ראדאם גייט אויך נישט צו-פוס...

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש) אין ראדאם זענען פארגעקומען פיל פאלען, ווען מ'האט אומגעקערט גע'גנב'עטע זאכען, נישט געפינענדיג די גנבים, אין דער פאליציי-קאמענדע איז ענטשטאנען א חשד, אז איינינע פונקציאנארען זענען „בעפריינדעט“ מיט די פערברעכער.

אספיראנט קארדאסיאוויטש, דער לייטער פון דער אויספארשונגס-עקספאזיטור אין ראדאם און 3 אגענטען זענען אפגעשטעלט געווארען אין זייערע אמטען. ס'ווערט געפיהרט אנ'אויספארשונג.

א סענסאציאנעלער פראצעס

נעגען דווינסקער ראבינער ראטנער.

ר י ג ע (י.ס.א.) דא איז פארגעקומען א סענסאציאנעלער פראצעס געגען דעם גרייז-גרויען דווינסקער ראבינער ראטנער, וועלכער פערנעמט שוין דעם דאזיגען אמט העכער 30 יאהר. די בעשולדיגונג איז בעשטאנען אין דעם, אז דער ראבינער ראטנער זאל כלומרשט האבען ארויסגעגעבען עטליכע יודישע עמיגראנטען פון רוסלאנד פאלשע צייגנישען, אויפ'ן סמך פון וועלכע זיי זענען געווארען לעטלענדישע בירגער און האבען דעריבער געהאט די מעגליכקייט צו עמיגרירען קיין אמעריקא, ווייל די לעטלענדישע קוואטא איז צו יענער צייט געווען נישט אויסגעשעפט.

צוזאמען מיט'ן ראבינער ראטנער זענען אויף דער בעשולדיגונגס באנק געזעסען אויך דער יודישער ראטמאן פון דווינסקער שטאט ראט ראוודין, איינינע בעאמטע פון פעסער-אפטיילונג פון לעטלענדישען אינערן-מיניסטעריום, ווי אויך איינינע אגענטען פון דער שיפס-געזעלשאפט. אלע אנגעקלאגטע זענען פרייגעשפראכען געווארען.

קוויאטקאווסקי בלייבט האנדלס-מיניסטער

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער טיים-קאָרעספאָנדענט) די ידיעה וועלכע איז פארשפרייט געוואָרען דורך איניגע צייטונגען, אַז דער האַנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי זאָל פערלאָזען זיין אַמט, ווייל מאַרשאַל פילסודסקי איז נישט מסכים מיט זיינע אַנשויאונגען — שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט.

קוויאַטקאָווסקי בלייבט אויף זיין אַמט.

אגב וואונדערט מען זיך אין האַנדעלס-מיניסטעריום, וואָס אַזאַ ידיעה האָט גאָר געקאָנט איינפאַלען.

מין. מאראטשעווסקי שיער געוואָרען אוים-מיניסטער.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). פאַר אַנ'אַרטיקעל וועגען דעם נייעם יוסטיץ-מיניסטער מעישטאָוויטש איז דער היינטיגער „ראָבאָטניק" קאָנפיסקירט געוואָרען.

אַזוי-ווי דער מין. פאַר עפענטליכע אַרבייטען ה' מאָראַטשעווסקי (פ.פ.ס.) האָט געדראָהט מחמת דעם צו אַרויסטרעטען פון דער רעגירונג, איז די קאָנפיסקאַטע אינדערפריה צוריקגעצויגען געוואָרען.

פרעמיער פילסודסקי קאנפערירט וועגען דעם סאוויעטיש-ליטווישען אפמאך.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער טיים-קאָרעספאָנדענט) די ידיעה, אַז פוילען שיקט אַרויס אַ פראָטעסט-נאָטע צום אמבאַסאדאָרען-ראַט אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן ליטוויש-רוסישען טראַקטאַט איז אַ פאַלשע.

אמת איז, אַז דער פרעמיער מאַרשאַל פילסודסקי האָט היינט אָפּגעהאַלטען קאָנפערענצען מיט אַלע געזאַנדטע פון אויסלענדישע מלוכות.

די לעצטע וועלען אינפאָרמירען זייערע רעגירונגען וועגען דער שטעלונג פון פוילען צום סאָוויעטיש-ליטווישען טראַקטאַט, און ערשט דערנאָך ווי די אויסלענדישע רעגירונגען וועלען מיטטיילען וועגען זייער שטעלונג אין דער פראַגע, וועט פוילען פאַרנעהמען איהרע ענטגילטיגע שריט.

ליטעראטען, פילאזאפען און מוזיקער, אפילו אויפ'ן פאן-אייראפעאישען קאנגרעס זענט איהר איבעריג!

וויען, 6 (אַטע) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דעם פאן-אייראָפעאישען קאָנגרעס איז געשעהן אַזאַ פאַל:

דער בערלינער פילאָזאָף און עסטעטיקער הילער איז אַרויסגעטראָטען מיט אַ ליידענשאַפטליכער רעדע, אין וועלכער ער האָט בעקעמפט די פאַלשע און קאָנסערוואַטיווע דעמאָקראַטיע און געצייגט צו דער רעוואָלוציאָנערער דעמאָקראַטיע. די קאָנסערוואַטיווע דעמאָקראַטיע איז אַ שונא פון פראָגרעס. די עכטע פאַן-אייראָפעאישע דעמאָקראַטיע מוז זיך שטיצען אויף דעם הערשען פון די גרויסע גייסטרייכע יחידים אַזוי-ווי ניצשע האָט עס גערעדט דורכ'ן נביא זאַראַטוסטראַ.

די דאָזיגע ווערטער האָבען אַרויסגערופען אומגעהויערע פראָטעסטען מצד די אַנטיילנעהמער פון קאָנגרעס, וועלכע האָבען איבערגעריסען זיין רעדע, נישט צולאָזענדיג איהם צו מאַכען אויספיהרונגען.

דער פרעזידענט פון דייטשען רייכסטאַג לעבע האָט ביי שטורמישע אַפּלאָדיסמענטען ערקלעהרט, אַז דער מהות פון דעמאָקראַטיע איז נישט די גלייכהייט פון אַלע בירגער, נאָר דאָס שאַפען פון גלייכע מעגליכקייטען, ביי וועלכע מענשען זאָלען קאָנען ענטוויקלען זייערע נאַטירליכע פעהיגקייטען.

די ווינער פרעסע קריטיקירט דעם נעכטיגען אינצידענט, אַנווייזענדיג, אַז דער צו-גרויסער אַנטייל פון ליטעראַטען, פילאָזאָפען און מוזיקער בעשווערט די קאָנקרעטע אַרבייט.

וידבר מוסאליני...

„פאשיזם דאס איז — אַנ'אָרגאַניזירט פאלק".

רוים, 6 (אַטע) בעת זיין נעכטיגער רעדע אין אוניווערזיטעט פאַר אויסלענדער אין פערודשיאַ, האָט מוסאָליני בעריהרט די געשיכטע פון אַלטען רוים, אַלס אַ ים-מלוכה, און אויך גערעדט וועגען דעם פאַשיזם.

דער פאַשיזם — האָט ער געזאָגט — איז נישט קיין טיראַניע, נאָר אַנ'אָרגאַניזירט פאָלק. דער מיליאָן מיטגלידער פון דער פאַשיסטישער מיליציע, די דריי מיליאָן מיטגלידער-פראָפעסיאָנאַליסטען און 20 מיליאָן איטאַליענישע בירגער זענען פערבונדען אין איין גרויסער אָרגאַניזאַציע, וועלכע אַרבייט לטובת דער מלוכה אַלס אַ גאַנצקייט און פאַר יעדען בירגער בעזונדער. דער פאַשיזם איז די אמת'ע נייע דעמאַקראַטיע, אַ נייע פאָרם פון דעמאָקראַטישען רעזשים, וואָס איז אומגעהויער מעכטיג, און וואָס אַזאַ איז נאָך לעת עתה נישט געווען.

קאַרטאַגאָ — האָט מוסאָליני פערענדיגט — איז געווען אַ רעפובליקאַנישער קאָמעט, און רוים איז אַ מעכטיגער שטערען אויפ'ן פירמאַמענט פון דער נייער אייראָפאַ!"

אָט דאָס איז לשון! זעהר שיין גערעדט...

ערב א נייער פאר-קאנפערענץ.

גענף, 6 (אַטע) דעם 19. ד. ח. וועט אין פאַריז פאָרקומען אַ פערזאַמלונג פון דער אינטערנאַציאָנאַלער צו גרייטונגס-קאָנפערענץ פאַר ענטוואָפענונג.

ס'איז כאַראַקטעריסטיש דער פאַקט, אַז דער דייטשער דעלעגאַט מולענדאָרף האָט בעקומען אַנ'אויפטראַג פון אויס-אַרבייטען אַ רעפעראַט מכוח די ווירטשאַפטליכע שוועריגקייטען, וועלכע זענען אַ האַלבע מניעה ביים דורכפיהרען די וואָפען-קאָנטראָל דורך דער פעלקער ליגע.

דייטש-פויליש האנדעלס-קאמער.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש) נאָך איידער מ'איז אפילו צוגעטרעטען צו אונטערהאַנדלען וועגען אַ פויליש-רוסישען האַנדעלס-טראַקטאַט, איז געשאַפען געוואָרען אַ פויליש-רוסישע האַנדעלס-קאַמער אין וואַרשאַ, וואָס האָט פיל מיטגעווירקט צום קליינעם פויליש רוסישען מסחר.

איצט האָט אַ רייהע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין לאָדז דערוועקט די פראַגע וועגען שאַפען אַ דייטש-פוילישע האַנדעלס-קאַמער אין וואַרשאַ.

די איניציאַטאָרען האָבען שוין אויסגעאַרבייט אַ פראָיעקט פונ'ם סטאַטוט און האָבען צוגעשטעלט איהם אין אינערן-מיניסטעריום צום בעשטעטיגען. גלייכצייטיג איז דעם מיניסטעריום דערלאַנגט געוואָרען אַ מעמאָריאַל, אין וועלכען ס'ווערט אָנגעוויזען, אַז דאָס פעהלען פון אַ האַנדעלס טראַקטאַט וועט נישט שטערען, אז דער פראָיעקט זאָל דערוויייל צוליב ווירטשאַפטליכע טעמים, רעאַליזירט ווערען.

דער פראָיעקט ווערט אויך געשטיצט דורכ'ן האַנדעלס-מיניסטעריום.

פראוואכאטאר און קאנפידענט פאוולאווסקי פער'משפט אויף א יאהר תפיסה.

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). דאַ איז נעכטען פערענדיגט געוואָ ען דער סענסאַציאָנעלער פראָצעס פון דעם 30 יאָהריגען קאָנפידענט פון דער פאָליטישער פאָליציי באָלעסלאָוו פאַוולאָווסקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין אַרויסגעבען די קאָמוניסטען אַ ליסטע פון דעפענזיווע אַגענטען, שפּיאָנירענדיג גלייכצייטיג די קאָמוניסטען.

פאַוולאָווסקי איז פער'משפט געוואָרען אויף אַ יאָהר תפיסה.

די שטייערן קאנען נישט געהעכערט ווערען.

אזוי האלט דער פינאנץ-מיניסטער.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש). דער פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש, וועלכער איז ביז-איצט געווען וויצע-מיניסטער פאַר שטייער-ענינים, וועט העכסטוואַהרשיינליך. ווייטער אַליין אָנפיהרען מיט'ן שטייער-דעפּאַרטאַמענט אַזוי, אַז קיין וויצע-מיניסטער פאַר שטייער-ענינים וועט אודאי נישט זיין.

מיניסטער טשעכאָוויטש האָט בדעה צו העכערען די פענסיעס פון די מלוכה-בעאַמטע מיט 10 פראָצ. דערצו איז נויטיג צו פערגרעסערען דעם בודזשעט מיט 100 מיליאָן זלאָטעס. עס שווימט אַלזאָ אַרויף די פראַגע, פון וואַנען זאָל מען נעהמען צו דעקען די נייע אויסגאַבען. דער מיניסטער, וועלכער איז אַ ספעציאַליסט אין שטייער-ענינים, האַלט, אַז די שטייערן קאָנען ביי קיין פאַל נישט געהעכערט ווערען און אויב מען וויל פערגרעסערן די הכנסות, קאָן עס געמאַכט ווערען ביי די מלוכה-מאָנאָפאָלען. דער אַקציז אויף צוקער קאָן אויך נישט געהעכערט ווערען.

אַזוי ווי עס ווערט געפּלאַנט צו רעווידירען דעם גאַנצען שטייער-סיסטעם, ווערט צו דעם צוועק געשאַפען אַ ספעציעלע קאָמיסיע פון 3 פערזאָן. בראש פון דער קאָמיסיע וועט זיין דער געוועזענער פינאַנץ-מיניסטער יעזשי מיכאַלסקי.

אַלס דירעקטאָר פון דעפּאַרטאַמענט פאַר'ן געלד-פערקעהר איז בעשטימט געוואָרען ה' באַראַנסקי, וועלכער האָט שוין אַמאָל אָנגעפיהרט מיט'ן דאָזיגע דעפּאַרטאַמענט.

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען-קראַנקהייטען און אקושעריע

זגערזשער 38, טעל. 34-72

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאָווער 294 פון 12 ביז 2 מיטאַג, אין דערהיים פון 6–8 אָוונד, זונטאָג–פון 11 ביז 12 מיטאָג.

היילפעדאגאגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפראַכשטערונגען

Dr. med. A. SZMIRGELD

נערווען-אַרצט. 1791

CEGIELNIANA 6.

איינשרייבען קאָן מען זיך יעדען טאָג פון 6 ביז 7 אָוונד.

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI

הויט- און ווענערישע קראַנקה. מענער-שוועכע

נעהמט אָן פון 5 ביז 8 נאָכמיטאָג

שענקעוויטשאַ 34.

ד"ר י. שעפּס

געבורטהעלפער און פרויען-אַרצט

איבערגעצויגען אויף וושכאָדניאַ 36

1282 שפּרעכשטונדען פון $4^1/_2$ ביז 7 אָוונד.

די מאָדערנסטע

לאַמפּען

פאַר שפּייז-צימערן און קאַבינעטען

קויפט זיך אַמבעסטען בי פאַבריקס פרייזען נור ביי

ש. פּ. שמאַרעוויטש

8 פּאָלודניאָוואַ 8

בעמערקונג: עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי איבעראַרבייטונגען פון גאַז אויף עלעקטריע. אויך אַקסידירט.

286

קומט און איבערציינט אייך!

אַלער אַרט ביטעס, פאַראַניעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס אין אַלע געריכטס-, פינאַנס-, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטאַנציעס ווערען אמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פּאָלאָניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער איבערזעצונגען: האָנדעלס און פּריוואַט קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען. פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויסצומאַנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען צאָהלען 25% בילינער.

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט האָב איך דעם כבוד מיטצוטיילען, אַז ס'איז שוין ערעפענט געוואָרען נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט מיט קאָמפּאָרט-איינגעריכטעטער

„קאַפע-רעסטאָראַן"

אונטער דער פירמע

„BRISTOL", Piotrkowska 30 tel. 25-91.

מיט אָנפיהרונג ה. בערנהיים.

בעמערקונג: קירצליך ווערט ערעפענט דער האָטעל „Monopol" זאַוואַדזקאַ 7, טעל. 51-94, אונטער דער לייטונג פון ש. בערנהיים.

1271

הזכרה.

היינט, דאָנערשטאָג, פּינקטליך 8 אין אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון „בית היתומים" (זגערזשער 40) אַ הזכרה נאָך אונזער פערשטאָרבענעם מיטגליד

ב"ר

נ. ע. לעאָן משה מייטליס

מיט דער איינווייהונג פון אַ בעט אויפ'ן נאָמען פון פערשטאָרבענעם, צו וועלכען עס ווערען איינגעלאַדען קרובים, מיטגלידער, פריינד און בעקאַנטע.

די פערוואַלטונג. 1313

Dr. med. Braun

פּאָלודניאָוואַ 23, טעל. 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל.)

נעהמט אָן פון 9–12 און פון 5–8 אָוונד

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה

9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81

ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.

שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5–7. 175

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. J. HERSZFINKIEL

Zawadzka 15, tel. 11-87.

ספּעציאַליסט פאַר קינדער-קראַנקהייטען

איז צוריקגעקעהרט.

Dr. PRYBULSKI

צוריקגעקעהרט — זאַוואַדזקאַ 7, טעל. 25-38.

וועגערישע- און האָר- הויט - קראַנקה מענער-שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען. — נעמט אָן 9–1, 4–8 אָוו., דאַמען: 4–5

Dr. M. Klaczko

KILIŃSKIEGO 117

ספּעצ. פאַר אויערען-, נאָז- און האַלז-קראַנקה.

עמפּפאַנגט אין לעטשניצע „פּאָמאָץ" (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1) פון 9–11, פון 3–5 נ"מ אין לעטשניצע פעטריק. 62 פון 11–1 און פון 7–8 אָוו., אין דערהיים.

די ווירטשאפטליכע אויפגאבען פון דער נייער רעגירונג.

פון דעפ. ה. חישליצקי.

אין דער שאפונג פון א מיניסטארען-קאבינעט, וואס האלט זיך כמעט אויסשליסליך אויפ'ן אויטאריטעט פון מארשאל פילסודסקי, אינטערעסירט שטארק די ברייטע יודישע עפענטליכקייט די בעזעצונג פון די ווירטשאפטליכע מיניסטעריומס, די ווירטשאפטליכע רעסארטען, וואס זענען אייגענטליך פאך-מיניסטעריומס, דארפען נישט האבען קיין שום פאליטישע פארב און זיי דארפען שטרעבען נאר זיך צופאסען צו די ווירטשאפטליכע בעדינגונגען, אין וועלכע דאס לאנד ענטוויקעלט זיך.

אויפ'ן פאסטען פון האנדעלס-מיניסטער איז נישט געקומען צו קיין שום ענדערונגען און מיר וועלען ווייטער פאדערען פון מיניסטער קוויאטקאווסקין, אז עס זאל דערפיהרט ווערען צו א גינסטיגען רעזולטאט דער האנדעלס-טראקטאט מיט דייטשלאנד און עס זאלען אנגעקניפט ווערען האנדעלס-בעציהונגען מיט סאוויעט-רוסלאנד.

א חוץ דעם וועלען מיר פאדערען פון מיניסטער קוויאטקאווסקי, אז ער זאל ווייטער און ברייטער ענטוויקלען דעם האנדעלס-דעפארטאמענט. ביז איצט איז זעהר אפט פארגעקומען, אז נישט דאס האנדעלס-מיניסטעריום, נאר אנדערע מיניסטעריומס, ווי למשל, דאס אינערען, באהן אדער פינאנץ-מיניסטעריום האבען געלעזט וויכטיגע האנדעלס-פראבלעמען. דאס האנדעלס-מיניסטעריום דארף אין די דאזיגע פראגען נעהמען אויף זיך די איניציאטיוו און אנפיהרען מיט דעם האנדעל און די אנדערע מיניסטעריומס דארפען נאר שפילען די ראלע פון עווענטועלע עצה-געבערס.

אריבערגעהענדיג צום פינאנץ-מיניסטעריום, האלט איך פאר נויטיג צו בעמערקען, אז פאר דעם ווירטשאפטליכען לעבען אין פוילען איז מיניסטער גאבריעל טשעכאוויטש נישט קיין נייער מענש... ער איז דורכגעגאנגען אין זיין קאריערע אלע שטופען פון דער פינאנציעלער אדמיניסטראציע און האט זיך אויסגעצייכענט בעקענט נישט נאר מיט דער פאליטיק פון די פינאנץ-קאמערען און פון די איינצעלנע דעפארטאמענטען פון פינאנץ מיניסטעריום, נאר אויך מיט דער טעטיגקייט פון די שטייער-אמטען און איז געשטאנען אין א געוויסען דירעקטען קאנטאקט מיט די שטייער-צאהלער.

איך גלויב, אז מיניסטער טשעכאוויטש האט גוט פערשטאנען, אז די פאליטיק פון דער שטייער-שרויף גיט אפשר בולט'ע רעזולטאטען אויף 1 טאג; אין דער ווייטערדיגער פערספעקטיוו אבער רואינירט אזא מין שטייער-פאליטיק נישט נאר דעם שטייער-צאהלער, נאר אויך דאס גאנצע סיסטעם פון דעם ווירטשאפטליכען לעבען און דערמיט אויך די מלוכה-פינאנסען.

מיניסטער טשעכאוויטש איז אפשר איינער פון די ערשטע פינאנץ-מיניסטארען אין פוילען, וואס פערשטעהט, אז דאס איצטיגע פינאנץ סיסטעם איז בלויז כאראקטעריסטיש פאר פוילען און אין קיין שום אנדער לאנד אין איירארפע ווערט נישט געפיהרט אזא מין פינאנץ-פאליטיק.

נישט נאר דאס פראבלעם פון אומזאץ-שטייער, וואס שאפט א כאאס, א יקרות אין לאנד און ברענגט ארויס פון דעם גלייכגעוויכט סיי דעם שטייער-צאהלער, סיי דעם שטייער-בעאמטען, איז די הויפט-סבה פון דעם שלעכטען פינאנציעלען סיסטעם אין פוילען, נאר דער עיקר דער פאקט, אז דער שטייער-צאהלער ווייסט נישט, ווען און וויפיל שטייערען ער איז מחויב צו צאהלען, און דער פינאנץ-מיניסטער, אנשטאט אבצוגעבן זיין צייט און כחות אויף צו פערבעסערען די פינאנציעלע און האנדעלס-פאליטיק, מוז פערלירען זיין גאנצע צייט, כדי צו רעגולירען די קאנפליקטען וואס זענען ענטשטאנען צווישען די שטייער-צאהלער און די שטייער-בעאמטע, פון דער ערשטער אדער צווייטער אינסטאנץ.

איך דערמאן זיך, אז יעדעס מאל, ווען מיניסטער טשעכאוויטש איז ארויסגעטרעטען אין דער פינאנציעלער סיימס-קאמיסיע בעת דיסקוסיעס, האט ער פערשטאנען, אז מיר שטרעבען אין אונזער קאמף פאר פערשידענע אויטבעסערונגען אין די שטייער-אינסטאנצען נישט נאר צו פערטיידיגען דעם שטייער-צאהלער. נאר מיר זענען אויך אויסן, אז די מלוכה זאל דערפון ציהען א געהעריגען נוצען.

איך שטעל פעסט, אז די פינאנציעלע פראבלעמען און די פראגע פון בודזשעט-גלייכגעוויכט געפינען זיך אין דעם איצטיגען מאמענט אין אן ערנסטער לאגע און עס מוזען אין בודזשעט דורכגעפיהרט ווערען וויכטיגע רעדוקציעס, כדי געהעריג אויסצונוצען די איצטיגע קאניונקטור. אויף דעם דרך קאן מען ברענגען אין פוילען צו אן אנטגילטיגער סטאביליזאציע פון דער וואליוטע און זיכערען דעם מלוכה-בודזשעט די נויטיגע גלייכגעוויכט.

איך וויל אנוויזען דעם מיניסטער טשעכאוויטש, אז די יודישע בעפעלקערונג אין פוילען וועט נישט מסכים זיין מיט א צו-הויכען מלוכה-בודזשעט. די בודזשעט-אפשפארונגען דארפען נישט געמאכט ווערען אויף די פלייצעס פון די מלוכה-בעאמטע, מען דארף די בעאמטע העכערען די פענסיעס, די הכנסות צו דעם ציל קאן מען אבער בעקומען פון א בעסערער ארגאניזאציע פון די מאנאפאלען, מען דארף נישט אויסנוצען די מאנאפאל-קאנצעסיעס צו פערשידענע פאליטישע צילען, אזוי ווי דאס האבען געטאן אנדערע מיניסטארען, נאר קאנצעסיעס דארפען געגעבען ווערען דעם, וואס איז פעהיגער, נישט ארייננקוקענדיג זיך אין פאספארט וועגען זיין רעליגיע אדער נאציאנאליטעט.

אמת, ס'וועט שווער זיין דורכצופיהרען די אלע פאסטולאטען אונזערע, אויף וועלכע איך האב אנגעוויזען, אבער אויב מיניסטער טשעכאוויטש וועט ווייטער געהען אויף דעם זעלבען וועג, אויף וועלכען ער איז געגאנגען ביז איצט, וועט ער שטענדיג געפינען מצד דער יודישער בעפעלקערונג די פולע אונטערשטיצונג.

דער יוד וויל נישט בלויז האבען רוהיגקייט פאר זיך, ער וויל גלייכצייטיג, אז די מלוכה זאל זיך געפינען אין א גליקליכער לאגע.

די ווירקונג פון ביזנעס-לאנד

וואס איז געווארן פון ווינער „הכוח" נאכ'ן טורנע איבער אמעריקא.

(קארעספאנדענץ פון חיים צ"ם „נייעם פאלקסבלאט".)

אמעריקא איז פאר יעדען אייראפעער א שווערער נסיון. דער דאלאר איז א שיערע מטבע און די אמעריקאנער צאהלען מיט גרויסע און שווערע דאלאר-פאקעטען.

די גוטע ביזנעס פון אמעריקא האבען אביסעל געמאכט א תל פון ווינער בער-המטען יודישען פוטבאל-פעראיין „הכח". געפאהרען קיין אמעריקא אלס נאציאנאלע יודישע גבורים. אנגעקראגען זיך ראדט מיט כבוד און געלד פון אמעריקאנער יודענטום און צוריקגעקומען קיין וויען אלס אמעריקאנער ביזנעסלייט, איבערלאזענדיג אויפ'ן ים דאס יודישקייט מיט'ן ציוניזם, מיט אלע די נאציאנאלע נארישקייטען פאר א הוצאה פון עטליכע הונדערט „לאקשען", דאס הייסט, דאלאר, אויפ'ן לשון פון די יודישע וואילע יונגען פון דער שווארצער בערזע.

אויך אין וויען האבען די „הכח"-שפילער געהערט צו די בעסטע בצאהלטע עסטרייכישע ספארטס-לייט. אויך אין וויען האט קיינעם פון זיי גארנישט געפעהלט, זיי זענען תמיד געווען דאס ליבקינד פון דער גאנצער יודישער געזעלשאפט און האבען אויף דעם חשבון געלעבט ווי „גאט אין פראנקרייך". די קלוב-פיהרונג פון „הכח" איז א גוטע נאציאנאל-ציוניסטישע, אבער דער רוב פון די שפילער האט קיינמאל נישט אין ערגיץ ערנסט גענומען די נאציאנאלע מאהן אין די בלוי-ווייסע איניפארם איז ביי זיי תמיד געווען א בלויזע דעקאראציע און נישט מצהר, פאר'ן „הכח" פרעזידענט, דר. קערנער, איז די אמעריקא-רייזע בעיקר א גרויסע דעמאנסטראציע פאר'ן נאציאנאלען יודישען ספארט. אבער פאר'ן רוב פו די שפילער איז זי געווען בלויז א געלעגענהייט אנצוקניפען פערבינדונגען מיט אמעריקאנער ספארט-ארגאניזאציעס, כדי אפצומאכען דארט בסוד קאנטראקטען אויף גוטע ביזנעס פאר די אייגענע קעשענעס.

און אזוי איז די אמעריקאנער רייזע געווארען א שווערער דורכפאל און א גרויסע סכנה פאר'ן ווייטערדיגען קיום פון „הכח" און פון יודישען פוטבאל-ספארט אין איירארפא בכלל. כמעט אלע בעסטע שפילער פון „הכח" האבען אצינד פערלאזען דעם יודישען פעראיין און געהן צוריק קיין אמעריקא. זיך איינארדנען אין ניו-יארק און טשיקאגער פוטבאל-קלובען — אהן יודישקייט און אהן ציוניזם. עס הייסט אפילו, אז אלע האבען בעוואוסט אומציקעהרען זיך דעם בעסטען זומער קיין וויען; דער צוואנג האט אבער אלץ וועניגער ווערט, ווי דער פערפיהרערישער דאלאר.

דאס פרעזידיום פון „הכח" וועט אצינד מוזען מאכען די גרעסטע אנשטרענגונגען, כדי צו ראטעווען דעם בעשטאנד און דעם כבוד פון יודישען פוטבאל אין עסטרייך. שוין היינט איז „הכח" ארום אין ווינען פון דער מייסטערשאפט אזש אויפ'ן זיבעטען פלאץ. עס איז אבער מעגליך, אז דאס אויסשאדען פון די ביזנעס-שפילער וועט דוקא שטארקען דעם מאראלישען און נאציאנאלען כח פון פעראיין, ווי עס זאל נישט זיין, איז די אמעריקא-רייזע געווען א פעהלער. א ער ווי מען זאגט אין וויען: א שלעכטע קארט. די עטליכע ביזנעס-אימפרעסאריאס פון אמעריקאנער „הכח"-טורנע האבען געמאכט א גוטען געשעפט. אבער דער „הכח" האט געמאכט אין אלע בעציהונגען א שלעכט געשעפט. אפילו קיין געלד איז איהם אויך נישט געבליבען פון אמעריקאנער טורנע.

א יודישער פאטער קלאגט זיך ארום מיט א ווינער קינדער-שפיטאל: מען האט איהם איבערגעביטען דאס קינד. נאך דער געבורט האבען די שפיטאל-שוועסטער געבראכט דער קימפעטארין די בשורה, אז זי האט געקראגען א שעהן מעדעלע, און די מוטער האט נעלאזט טעלעגראפירען דעם גליקליכען פאטער, אין א ווייט לאנד, אז ס'איז געבוירען געווארען למזל א טעכטערל. אין 8 טעג ארום, ווען די קימפעטארין איז ארויס פון בעט און געגאנגען זיך צוקוקען, ווי דאס קינד ווערט געבאדען אין שפיטאל. האט זי דערזעהן, אז דאס קינד איז גאר א יונגעל די מוטער איז געטרייסט געווארען, אז מען האט מיט איהר געמאכט א חוזק, און זי איז גליקליך געווען מיט דעם גרויסען סורפריז, אז פון א מעדעל איז א יונגעל געווארען. זי האט נאר געהאט צרות וועגען נאמען, דאס מעדעלע האט שוין געהייסען חנה. אבער פאר גרויס שמחה האט זי געלאזט תיכף ענדערן דעם נאמען אויף הערמאן און געשריבען דעם מאן די פרעהליכע בשורה.

דעם מאן איז אבער די מעשה נישט געפעלען און ער איז געקומען צו לויפען קיין וויען, דערוויסען זיך דעם אמת אין דער דירעקציע פון שפיטאל, וואו מען האט איהם פערזיכערט, אז ס'איז לכתחלה געווען א יונגעל, נאר די שפיטאל-שוועסטער האט זיך טועה געווען אין איהר בעריכט.

דער טאטע איז אבער אן אפיקורס, און האלטענדיג, אז זיין קינד איז איבערגעביטען געווארען, איז געווארען אין דער יונגער פאמיליע א שווערע טראגעדיע מיט נאך א שווערערען פראצעס, ווייל דער מאן האט איבערגעגעבען דעם ענין אין געריכט. ווער ווייסט? טאמער איז דאס יונגעלע גארנישט קיין יודיש קינד און טאמער בעדארף מען עס גארנישט יודישען?

מ. א. טענענבלאט.

(יט"א)

די סיבות פון אנטיסעמיטיזם אין אונגארן.

וואס האט געזאגט וועגען דעם דער אונגארישער קארדינאל.

מיר האבען שוין טעלעגראפיש געמאלדען וועגען געשפרעך, וועלכען דער אונגארישער קארדינאל-פרימאס האט געהאט מיט א יודישען זשורנאליסט.

דער קארדינאל פרימאס יאהאן צערנאך האט אויפגענומען אויף א אודיענץ דעם דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור ה' יעקב לאנדוי. דאס געשפרעך איז געווען וועגען דער יודען-פראגע אין אונגארן. דער געשפרעך מיט דעם העכסטען קירכליכען פארשטעהער אין אונגארן, איז פארגעקומען אין בישאף-פאלאץ. דער פרימאס האט ערקלערט: די צוויי צירקולארען פון בילדונגס-מיניסטער האבען איינגעפיהרט אנ'ענדערונג אינם נומערוס קלויזוס געזעץ. דער איבערפלוס פון פערזאנען פון פרייע פראפעסיעס האט דערפיהרט דערצו, אז מען האט געמוזט איינפיהרען דעם נומערוס-קלויזוס. עס וואלט מאקסיש נויטיג געווען אבצוהאלטען נישט בלויז די יודען, נאר אויך אנדערע לאנדס-גרופען פון א ווייטערער פערגרעסערונג פון די גייסטיגע פראלעטאריער. עס איז קלאר, דאס ווען הונדערטער און טויזענדער אינטעליגענטען פערדינען נישט אויף חיונה זענען זיי א געפאהר פאר דער מלוכה און פאר דער געזעלשאפטליכער ארדנונג. די דאזיגע אינטעליגענטען קענען לייכט איבערגעהן צום באלשעוויזם. מען דארף דאך נעמען אין אכט, דאס אונגארן איז נישט ביכולת צו העלפען דיפלאמירטע ארבייטסלאזע דורך מעגליך מאכען זיי צו עמיגרירען אין אנדערע לענדער, ווייל ענגלאנד און אמעריקא האבען געשלאסען זייערע טויערן פאר יעדע ארט אימיגראנטען און דער אריענט איז נאך נישט אין דער לאגע אויפצונעמען נייע אינטעלעקטועלע כוחות. ביים אננעמען אין די הויכשולען האלט מען זיך ביים פרינציפ דאס בלויז די פעהיגסטע דארפען אנגענומען ווערען. דער קארדינאל האט אייניגע מאל אליין אינטערוועניר וועגען צונעמען יודען אין די הויכשולען.

ווי עס שיינט, איז דער אנטיסעמיטיזם לעצטענס עטוואס שוואכער געווארען. יעדענפאלס שטעהט די קאטוילישע קירכע ווייט פון דער אנטיסעמיטישער בעוועגונג. צו דער דאזיגער איבערצייגונג איז דער קארדינאל געקומען אויף דער קאנפערענץ פון ביס קופען, בעת מען האט בעטראכט די פראגען, וואס זענען אויך נוגע די מיטגלידער פון אנדערע רעליגיעס.

די אנטיסעמיטישע בעוועגונג איז דערגאנגען צו אזא הויכער מדרגה צוליב דעם, וואס יודען האבען זיך שטארק בעטייליגט אין דער באלשעוויסטישער איבערקעהרעניש אין אונגארן. צווישען די קאמוניסטען, וואס האבען זיך ארייגעריסען אין פאלאץ פון קארדינאל און איהם בעפוילען פערלאזען דעם פאלאץ האבען זיך געפינען אויך יודען. דער קארדינאל איז אבער ביי דער מיינונג, אז מען טאר נישט דאס גאנצע יודענטום בעשולדיגען צוליב די מעשים פון איינצעלנע פערזאנען. מען דארף אויך געדענקען, דאס אין דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע האבען זיך אויך קריסטען בעטייליגט.

דער קארדינאל האט מיט פערגעניגען פעסטגעשטעלט בעת זיין אויפענטהאלט אין אמעריקא, אז די אנהענגער פון פערשידענע רעליגיעס לעבען צווישען זיך אין שלום און אחוות. איהם שיינט, אז די אמעריקאנער פרעסע האט דערביי גרויסע פערדינסטען, דורך איהר כסדר'דיגער פערשפרייטען די אידעען פון געגענזייטיגער טאלעראנץ.

וועגען דער שטעלונג פון וואטיקאן צום ציוניזם האט דער קארדינאל ערקלערט, אז דער וואטיקאן האט זיך ביז איצט אפגעהאלטען פון אננעהמען אנ'אפיציעלע שטעלונג צום ציוניזם. עס איז אמת, אז דער בישאף בארלאטינא האט ארויסגעוויזען געוויסע אונצופרידענהייטען פון ציוניזם, דאך גלויבט דער קארדינאל, דאס די ציוניסטען וועלען זיכער האבען שטערונגען מצד די אראבער איידער מצד די קריסטען.

צאהן-ארצט
H. Lewita-Fuchs
פעטריקאווער 50, טעל. 22 36
אויפנאהם שעהן: פון 10 ביז 1 און פון 4 ביז 6.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אווענד צו קליניק-פרייזען.
31 גדאנסקא 31.

נייער פאלקסבלאט
7. אקטאבער 1926

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט
7. אקטאבער 1926

7 דאנערשטאג כט תשרי תרפ"ז	אקטאבער זון־אויפגאנג 5 .25 זון־אונטערגאנג 5,28 לענג פון טאג, 13

ווייצע־פרעמיער'ס אינטערווענץ האט נישט געהאלפען

די פאבריקאנטען ווילען געבען 5 פראצ. הוספה, און היינט וועלען די ארבייטער בעשליסען צי זאלען זיי שטרייקען, צי נישט.

(–) בעת מיר שרייבען די דאזיגע שורות, איז נאך נישטא קיין בעריכט פון דער קאנפערענץ, וואס איז פארגעקומען אין ווארשא צווישען ארבייטס־מיניסטער און די לאדזער ארבייטער־ און אינדוסטריעלער־פארשטעהער.

ס'איז נאר בעוואוסט, אז די מאסגעבענדע פאקטארען געהט שטארק דערין, אז אינ'ם איצטיגען מאמענט, זאל פאר יעדען פרייז נישט דערלאזט ווערען צו קיין שטרייק אין אזא וויכטיגען אינדוסטריע־צווייג, ווי די טעקסטיל־אינדוסטריע.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז דער לאדזער וואיעוואדע ה' יאשטשאלט, ערשט צוריקגעקומען פון אורלויב, און שוין נעכטען אין דערפריה — עטליכע שעה פאר דער קאנפערענץ אין ווארשא — האט דער וואיעוואדע יאשטשאלט זיך נאכאמאל טעלעפאניש פארשטענדיגט מיט'ן ארבייטס־מיניסטער יורקיעוויטש. אין רעזולטאט פון דעם געשפרעך, זאל דער מיניסטער האבען בעשלאסען אונבעדינגט צו בעוועגען די אינדוסטריעלער אויף הנחות לטובת די ארבייטער.

*

נעכטען פארמיטאג, פאר'ן אפפאהרען פון דער דעלעגאציע קיין ווארשא, האבען זיך בעראטען די פערוואלטונגען פון אלע טעקסטיל־פעראיינען וועגען מיטגעבען די געהעריגע מאנדאטען דער דעלעגאציע קיין ווארשא.

*

מיט'ן צוג, וואס געהט אפ קיין ווארשא 1 מיט 20 מינוט, איז נעכטען אפגעפאהרען די דעלעגאציע פון די אינדוסטריעלער, וועלכע בעשטעהט פון די ה"ה:

ד"ר בארטשינסקי, דיר. פאוולאווסקי, אינוש. רומפעל, ק שייבלער, מ. פאזנאנסקי, מ. קערנבוים און קארפפערט.

מצד די ארבייטער זענען מיט דעם זעלבען צוג (אבער נישט אין דער 1־טער, נאר אין דער 3־טער קלאס...) ארויסגעפאהרען קיין ווארשא די פארשטעהער פון די ארבייטער ה"ה: הייקאווסקי, קולאקאווסקי, יאנקיעלעוויטש און סאס. ס'איז אויך געפאהרען א פארשטעהער פון מייסטער־פעראיין.

צוליב דער שפעטער צייט, האט די ארבייטער־דעלעגאציע אפגעהאלטען די לעצטע בעראטונג אין וואגאן גופא. ס'זענען אויסגעארבייט־געווארען פלענער פון דער טאקטיק בעת דער קאנפערענץ.

*

נעכטען אוונד איז אין ארבייטס־מיניסטעריום, אונטערן פארזיץ פון ווייצע־פרעמיער בארטעל, פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען די פארשטעהער פון די טעקסטיל־אינדוסטריעלער און די פערטרעטער פון די ארבייטער־פעראיינען, ביי דער מיטבעטייליגונג פון ארבייטער־דעפוטאטען.

דער פ.ט ס'ישער דעפוטאט און פארזיצער פון דער צענטראלע פון די טעקסטיל־ארבייטער־פעראיינען ה' שטשערקאווסקי האט אין א רעדע אנגעוויזען, אז דער פערדינסט פון די טעקסטיל־ארבייטער איז בעדייטענד הינטערשטעליג געבליבען די פרייזען פון לעבענסמיטלען, וועלכע זענען אין די לעצטע חדשים בעדייטענד געשטיגען.

פון די היינטיגע פערדינסטען קען א טעקסטיל־ארבייטער מיט זיין פאמיליע פאר קיין פאל זיך נישט ערנעהרען, דעריבער, האלט דעפ. שטשערקאווסקי, זענען בערעכטיגט די פאדערונגען פון די ארבייטער אויף 15 פראצ הוספה, און די רעגירונג מוז ווירקען אויף די אינדוסטריעלער, זיי זאלען די גערעכטע פאדערונג נאכקומען.

פרעמיער בארטעל האט געבעטען צו מאכען א הפסקה, כדי ער זאל האבען די מעגליכקייט זיך צו פערשטענדיגען מיט די אינדוסטריעלער, וועלכע האבען ערקלעהרט, או כדי ס'זאל מעגליך זיין די קאנקורענץ אויף די אויסלענדישע מערק, מוזען זיי די הוספה־פאדערונג אפווארפען

נאך $1\frac{1}{2}$ שעה'דיגע בעראטונג מיט די אינדוסטריעלער, האט ווייצע פרעמיער בארטעל געמאלדען, אז די אינדוסטריעלער האבען געענדערט זייער ביז־איצטיגע שטעלונג און זענען גרייט צו געבען א הוספה פון 3 פראצענט.

די ארבייטער־דעלעגאטען האבען קאטעגאריש ערקלערט, אז זיי ווילען פון זייער פאדערונג נישט אפטרעטען.

ווייצע־פרעמיער בארטעל האט דאן ווייטער אפעלירט צו די אינדוסטריעלער, אז זיי זאלען נעהמען אין אכט די לאגע פון די ארבייטער, ווי אויך די אלגעמיינע ווירטשאפטליכע לאגע, און נישט דערלאזען צו א שטרייק.

נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען זענען די אינדוסטריעלער דאך איינגעגאנגען אויף 5 פראצענט.

אויף דעם האט דעפ. שטשערקאווסקי געענטפערט אין אנ'אויפגערעגטען טאן, אז די האנדלונג פון די אינדוסטריעלער איז אנ'איינפאכע קאמעדיע. די ארבייטער פאדערען 15 פראצענט און וועלען פון דעם נישט אפטרעטען, זאגאר ווען ס'זאל קומען צו א שטרייק.

היינט, דאנערשטאג וועט פארקומען די ענטגילטיגע בעראטונג פון די ארבייטער דעלעגאטען און פערוואלטונגען, אויף וועלכער עס וועט וואהרשיינליך בעשלאסען ווערען צו פערשטרייקען.

1908
ווער דארף זיך היינט רעגיסטרירען?

(מ) היינט, דעם 7 אקטאבער דארפען זיך רעגיסטרירען די אלע מענער, וועלכע זענען געבוירען געווארען אין יאהר 1908, וואס זייערע פאמיליען־נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות T און U. די רעגיסטראציע קומט פאר אויף טראוגוטא 10.

ביטעס וועגען מיליטערישע ענינים דארף מען שיקען אין פ. כ. או.

דאס קריגס־מיניסטעריום מעלדעט: לעצטענס האט זיך שטארק פערגרעסערט די צאהל ביטעס אין פערשידענע מיליטערישע ענינים, וואס ווערען געשיקט דירעקט צום קריגס־מיניסטער, אדער אין קריגס־מיניסטעריום און נישט אין פ. ק. או., אדער אין ד. א. ק. ווי דאס פאדערען די פארשריפטען. אזעלכע ביטעס ווערען נישט פינקטליך ערלעדיגט, ווייל זיי ווערען טיי ווי איבערגעשיקט אין די געהעריגע אינסטאנצען, און דאס דויערט א געוויסע צייט.

דעריבער ווערט עפענטליך געמאלדען, אז אלערליי ביטעס אין מיליטערישע ענינים דארף מען אריינטראגען אין די פ. ק. או. וואו עס וואוינט דער פעטענט, אדער צו דער געהעריגער אדמיניסטראטיווער מאכט פון דער ערשטער אינסטאנץ. עס האט נישט דעריבער קיין שום צוועק צו שיקען אזעלכע ביטעס צום קריגס־מיניסטעריום.

נייע קרעדיטען
אויף עפענטליכע ארבייטען.

(מ) דינסטאג איז דער שטאדט־פרעזידענט ציגארסקי געווען אין ווארשא, וואו ער האט אבגעהאלטען א קאנפערענץ אין מיניסטעריום פאר עפענטליכע ארבייט וועגען בעקומען נייע קרעדיטען אויף די עפענטליכע ארבייטען, וואס ווערען געפיהרט דורך דער שטאדט. דער מיניסטער האט צוגעזאגט, אז ער וועט די פראגע שטעלען אויף דער היינטיגער זיצונג פון מיניסטארען־ראט.

הכנסה־שטייער.

(–) די שטאטישע שאצונגס־קאמיסיעס פאר איינקונפט שטייער האבען שוין פערענדיגט זייער ארבייטען. די מאהנונגס־צעטלען („נאקאזי פלאטניטשי") ווערען שוין פאנאנדערגעשיקט. ביים דערלאנגען די דעקלאראציעס ביז צום 1 מאי האט מען געדארפט איינצאהלען קאנטעס אויפ'ן שטייער.

די דיפערענץ צווישען די דאמאלט איינגעצאהלטע קאנטעס און דעם איצט פעסטגעשטעלטען שטייער דארף איינגעצאהלט ווערען ביז צום 1 נאוועמבער.

אויב די מאהנונגס־צעטלען וועלען צוגעשטעלט ווערען נאכ'ן 15 אקטאבער וועט מען דעם גאנצען שטייער דארפען איינצאהלען אין פערלויף פון 30 טאג נאכ'ן דערהאלטען דעם מאהנונגס־צעטעל.

יודישער זשורנאליסטען־סינדיקאט.

(–) אין לאדז ארגאניזירט זיך איצט א סינדיקאט פון יודישע זשורנאליסטען, וועלכע זענען בעשעפטיגט פראפעסיאנעל און לעבען פון ארבייטען אין דער יודישער און יודיש־פוילישער פרעסע.

די נויטיגקייט פון אזא ארגאניזאציע האט זיך שוין געלאזט פיהלען פון א לאנגער צייט.

מין. קוויאטקאווסקי וועט קומען קיין לאדז
אויף דער ווירטשאפטליך־היגיענישע אויסשטעלונג.

(מ) דער שטאדט־פרעזידענט ציגארסקי האט זייענדיג אין ווארשא בעזוכט דעם האנדעלס־מיניסטער און איהם איינגעלאדען צו דער ערעפנונג פון דער ווירטשאפטליך־היגיענישע אויסשטעלונג, דעם 10 טען אקטאבער.

דער מיניסטער האט ערקלערט, אז צוליב זיינע דרינגענדע ארבייטען, וועט ער צו דער ערעפנונג נישט קענען קומען, ער וועט אבער צושיקען א פערטרעטער.

דער מיניסטער האט אבער דאך צוגעזאגט צו בעזוכען די אויסשטעלונג.

זיך גענומען דאס לעבען ביי דער ארבייט.
האנדעלס־אנגעשטעלטער שיסט זיך צוליב א ליבעס־ענטוישונג.

(ב) אין דער מאנופאקטור־פירמע „בריטיש קאמפאני" אויף זשעלאנא 8 האט געארבייט אין לאגער דער 21־יעהריגער וואצלאוו דאמבראווסקי, די פירמע איז פון דאמבראווסקי'ן געווען זעהר צופרידען.

זייט א געוויסער צייט האט מען בעמערקט, אז דאמבראווסקי האט זיך אינגאנצען איבערגעאנדערט, ער איז געווארען זעהר טרויעריג און האט קיינעם נישט געוואלט דערצעהלען די סבה דערפון.

ער האט זיך אנגעהויבען פערשפעטיגען צו דער ארבייט, ווען דער שעף האט איהם געמאכט פארווארפען, האט דאמבראווסקי זיך מודה געווען, אז ער איז פערליבט אין א מיידעל, נאר די עלטערען פון דעם מיידעל זענען נישט מסכים צו דעם שידוך, דעריבער אויב ער וועט נישט קענען חתונה האבען מיט זיין געליבטע, וועט ער בעגעהן זעלבסטמארד.

נעכטען איז דאמבראווסקי ווידער געקומען צו דער ארבייט מיט א שעה פערשפעטיגונג, ארום 10 א זייגער האט זיך פון מאגאזין דערהערט א שאס, ווען די איבעריגע אנגעשטעלטע זענען אריינגעלאפען אין מאגאזין, האבען זיי געזעהן א שרעקליך בילד.

דאמבראווסקי איז געשטאנען אנגעשפארט אין א באלעם סחורה מיט א רעוואלווער אין האנד און פון דער שלייף האט זיך געגאסען בלוט, אין עטליכע מינוט ארום איז ער אומגעפאלען, נישט ווייזענדיג קיין שום סמנים פון לעבען. ס'איז אלארמירט געווארען די פאליציי און די פאגאטאוויע, דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט דעם געפעהרליכען צושטאנד פון דעם זעלבסטמערדער, דאמבראווסקי האט זיך פון א בראונינג געשאסען אין שלייף און די קויל איז געבליבען שטעקען אין מוח. דער זעלבסטמערדער איז אפגעפיהרט געווארען אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל, וואו ער איז אין עטליכע שעה ארום געשטארבען.

אויפ'ן ארט פון פארפאל איז געקומען קאמיסאר ווייער, וועלכער האט אנגעהויבען אנ'אויספארשונג וועגען דעם ענין.

מעג מען זיך פערנעהמען מיט געהיימער שחיטה?
אינטערעסאנטער פראצעס אין לאדזער קרייז־געריכט.

(–) נעכטען איז אין היגען קרייז־געריכט פארגעקומען די אפעלאציע געגען פאביאניצער שוחט שלמה פאלאקאווסקי, וועלכע איז פערקלאגט־געווארען דורך די אנדערע 2 פאביאניצער שוחטים אשר שלאמאוויטש און שלמה ליובעלסקי.

דער דערמאנטער פראצעס איז א פארטזעצונג פון די מחלוקות, וואס זענען פארגעקומען מיט א צייט צוריק אין פאביאניץ וועגען דער שוחטים־פראגע. די שוחטים שלאמאוויטש און ליובעלסקי זענען געווען בעשטעטיגט פון דער פאביאניצער קהלה. פאלאקאווסקי האט אבער אהן דער בעשטעטיגונג פון דער קהלה אין געהיים געשאכטען. די צוויי בעשטעטיגטע שוחטים האבען דעריבער אנגעגעבען אין געריכט פאלאקאווסקי'ן פאר שעדיגען זייערע אינטערעסען. דער דאזיגער פראצעס איז שוין פארגעקומען אין פאביאניצער פרידענס־געריכט און פאלאקאווסקי איז דעמאלס בעפרייט־געווארען. דאס געריכט איז ארויסגעגאנגען פון שטאנדפונקט, אז א שוחט איז א פראפעסיע און מ'קען קיינעם נישט שטערען זיך צו פערנעהמען מיט זיין פראפעסיע.

די בעשעדיגטע זענען נישט צופרידען געווען מיט'ן אורטייל פון פרידענס־געריכט און האבען אפעלירט אין לאדזער קרייז־געריכט.

מצד דער בעשולדיגונג איז ארויסגעטרעטען אדוו. קאבילינסקי, פון דעם אנגעקלאגטען אדוו. סאראבארקין אויס פאביאניץ.

אלס עדות זענען ארויסגערופען־געווארען דער פאביאניצער רב הרב מענדיל אלטער און עטליכע מיטגלידער פון דער פאביאניצער קהלה־פערוואלטונג. אלס עקספערטען — הרב קרול און דעפ. ראזענבלאט פון לאדז.

ביים אנהויב פון פראצעס שטעלט זיך ארויס, אז דער שוחט פאלאקאווסקי איז אין דער צייט אוועקגעפאהרען קיין ארץ־ישראל.

אדוו. קאבילינסקי פערלאנגט, אז דער פראצעס זאל פארקומען, ווייל, ערשטענס, האט ער א פרינציפיעלע בעדייטונג און צווייטענס, קומט פאלאקאווסקי שוין צוריק קיין פאביאניץ און וועט זיכער זיך פערנעהמען ווייטער מיט שחיטה.

דאס געריכט בעשליסט אבער אפצולעגען דעם פראצעס אויף 3 וואכען. אויב ביז דער צייט וועט פאלאקאווסקי צוריקקומען פון פאלעסטינא, וועט דאס געריכט בעטראכטען דעם פראצעס.

בעהייצונגס־מאטעריאל.

(ב) אין ליכווע־אמט איז אריינגעטראגען געווארען א נייע פרייז־ליסטע פון בעהייצונגס־מאטעריאלען, דער לייטער פון אמט ד"ר גראבאווסקי האט זיך אבער אפגעזאגט צו בעשטעטיגען די נייע פרייזען, האלטענדיג, אז זיי זענען נישט גינסטיג פאר די קאנסומענטען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ מיט די הורטאווניקעס, בעת וועלכער עס איז בעשלאסען געווארען נישט צו בעשטימען קיין מאקסימאל־פרייז, נאר קאלקולירען די פרייזען אויפ'ן יסוד פון די רעכנונגען פון די קאפאלניעס.

ביטעס אויף פאמעראנצען־אריינפיהר.

דער צענטראלער סוחרים־פעראיין (פעטריקאווער 10) איז מודיע, אז ביטעס וועגען ערלויבענישען אויף אריינצופיהרען פאמעראנצען וועלען אנגענומען־ווערען נאר נאך היינט און מארגען.

שטרייק פון די יודישע לוין־וועבער.

אלע פירמעס, וואס ארבייטען אויס וויגאניע־טיכער האבען שוין נאכגעגעבען די פאדערונגען פון די לוין־וועבער פון די שטיק־סחורות פירמעס האבען נאר א טייל פאבריקען אקצעפטירט די פאדערונגען. די פאבריקאנטען פון וואלענע טיכער האבען טיילווייז נאכגעגעבען די פאדערונגען פון די לוין־וועבער.

די לוין־וועבער פון קאנסטאנטין און אנדערע פראווינץ־שטעדט זענען נעכטען אויך צוגעטרעטען צום שטרייק.

„חשמונאי"
בעקומען א סובסידיע פון מאגיסטראט.

(מ) צווישען די סובסידיעס, וועלכע דער מאגיסטראט האט בעשטימט פאר יודישע אינסטיטוציעס, געפינט זיך אויך א פאזיציע פון טויזענד זלאטיס פאר דעם יודישען טורן־ און ספארט־פעראיינען „חשמונאי".

די פאמיליע פון קראנקען מוז געאימפט ווערען —

טיפוס איז אין שטאט!

דער שוידערליכער מארד און זעלבסט-מארד אויף שייבלער'ס מארק.

דער מאן האט ליידענשאפטליך געקושט זיין פרוי און—איהר איבערגעשניטען דעם האלז מיט א ראזיר-מעסער.—דערנאך איז ער אליין בעגאנגען זעלבסטמארד.

(—) נעכטען א גאנצען טאג האט מען אין לאדז נישט אויפגעהערט צו רעדען וועגען דעם שוידערליכען מארד און זעלבסטמארד, וואס איז פארגעקומען אויף דער גאס קשיענזשי-מלין (שייבלער'ס מארק) נומער 10.

דארט האט דער געוועזענער ארבייטער פון שייבלער'ס פאבריק עמיל וויטאטשעק ערמארדעט זיין פרוי עוגעניא און דערנאך אליין בעגאנגען זעלבסטמארד.

די פרטים פון דער דאזיגער שרעקליכער טראגעדיע, שטעלען זיך פאר אויף אזא אופן:

עמיל וויטאטשעק, 27 יאהר אלט, האט געארבייט אלס וועבער אין דער פאבריק פון שייבלער אין גראהמאן, אויף עמיליע 25.

דארט האט ער מיט 3 יאהר צוריק זיך בעקענט מיט דער 34-יעהריגער עוגעניא וואלמאן, וועלכע האט צו וויטאטשעק'ן ארויסגעוויזען געפיהלען פון סימפאטיע און ליבע.

אויך וויטאטשעק איז נישט געבליבען גלייכגילטיג צו דער ארבייטערין וואלמאן און ער האט מיט איהר פערבונדען אנ'ענגערע בעקאנטשאפט, וואס האט זיך מיט עטליכע חדשים שפעטער געענדיגט דורך א — חתונה.

די פאמיליען-אידיליע האט אבער לאנג נישט געדויערט. צווישען עמיל און עוגעניא האבען זיך אלץ אפטער אנגעהויבען איבער'חזר'ן קריגערייען.

פערשידענע סבות האבען געבראכט צו די קריגערייען: ערשטענס, איז עוגעניע געוועזען אזש מיט 7 יאהר עלטער פון איהר מאן, און ער האט נישט געקענט ליידען איהר רוהיגקייט און לעבענס-ערפאהרונג; צווייטענס — דאס וויכטיגסטע — האט איהם עוגעניא, אלס טרייע פרוי, גענומען מאכען פארוואורפען, פארוואס ער שיכור'ט א סך און פערברענגט אפט אין דער געזעלשאפט פון האלב-וועלטיגע פרויען.

און פאקטיש, ווי די שכנים בעשטעטיגען, האט זיך עמיל וויטאטשעק גאנץ אפט אומגעקערט אהיים בארטאן טויט-שיכור און צום טויער האבען איהם צוגעפיהרט מיט געוואלדען און געזאנג פשוט'ע פראסטיטוטקעס.

אין די קריגערייען פלעגען זיך אויך אריינמישען און שטראפען וויטאטשעק'ן מיט הארבע ווערטער עוגעניא'ס עלטערן וואלמאן (רוסקא 5) און דאס האט עמיל'ן נאך מעהר דענערווירט.

צוליב דעם אלעם האט וויטאטשעק אפט זיך געווארפען אויף זיין פרוי מיט אנ'אייזערנעם פרענט און זי מורא'דיג געשלאגען.

איינמאל אין אוונט האט עוגעניא געטראפען איהר מאן שפאצירען מיט עפעס א דאמע. עוגעניא האט דער דאמע געמאכט אויף דער גאס א סקאנדאל, פארוואס זי נעהמט איהר צו דעם מאן. דערפאר האט עמיל, אהיימקומענדיג, ווידער מערדערליך צושלאגען זיין פרוי.

באלד האט עמיל פערלוירען די ארבייט און געלעבט נאר פון ארבייטסלאזען-אונטערשטיצונג. אבער אויך דאס געלד האט ער פערטרונקען און אוועקגעגעבען זיינע „פריינדינס".

דאס אלץ צוזאמען האט שוין גאר פערשארפט די פאמיליען-פערהעלטנישען און — עמיל האט לסוף בעשלאסען צו פערלאזען זיין פרוי. ער האט זיך דאן אריינגעצויגען צו זיין ברודער רודאלף, אויף קשיענזשני-מלין 5.

אזוי איז אדורך א לענגערע צייט. עמיל האט פון זיין פרוי נישט געהערט און זיך אפילו נישט געזארגט פון וואנען זי נעהמט אויף צום לעבען.

עוגעניע האט אבער זיך עטליכע מאל געווענדעט צו איהר מאן, ער זאל צוריקקומען צו איהר; אז זי וויל פערגעסען אן אלעס, וואס ס'איז געווען, און זי וויל ווייטער מיט איהם פיהרען א לעבען.

דערויף האט אבער וויטאטשעק געענטפערט דער פרוי, אז ער וויל פון איהר א גט. ער וויל מיט איהר שוין קיינמאל נישט וואוינען.

און באמת האט עמיל ביי זיין ברודער אין שטוב זיך בעקענט מיט אנ'18-יעהריג מיידעל לואיזא ר., מיט וועלכער ער האט געוואלט חתונה-האבען. איהם איז אבער געשטאנען אין וועג די פרוי, וועלכע האט נישט געוואלט הערען פון קיין גט.

עמיל האט דעריבער דער פרוי ענדליך צו-וויסען-געטון, אז אויב זי וועט איהם נישט געבען א גט ערווארט איהר דער טויט.

א שרעקליכער פלאן האט זיך דאן גענומען וועבען אין עמיל'ס מוח.

ער האט אנגעשריבען צו דער פרוי א הייסען ליבעס-בריף און איהר ערקלערט, אז ער האט בעשלאסען צוריקצוקעהרען א היים און דעריבער בעט ער מיט איהר א געשפרעך. ער האט איהר איינגעלאדען, זי זאל קומען אין דער וואוינונג פון זיין ברודער, דינסטאג (עהערנעכטען) צווישען 10 און 11 פארמיטאג.

עמיל האט אומישנע אויסגעקליבען די שעה. וויל אין דער צייט איז דער ברודער ביי דער ארבייט און די שוועגערין איז אין גאס אויף איינקויפען.

און עמיליע, א דערפרייטע, א גליקליכע און אויסגעפוצטע, איז געקומען צו איהר מאן.

זי האט זיך געווארפען אויף זיין האלז און איהם הייס געקושט. דערביי האט זי געוויינט ווי א קליין קינד און געשוואוירען, אז זי וועט איהם שוין קיינמאל נישט מאכען קיין פארוואורפען. זי וועט איהם לאזען זיך פיהרען ווי ער וויל — האט זי איהם צוגעזאגט — אבי ער זאל צוריקגעהן צו איהר.

עמיל וויטאטשעק האט דער פרוי אויך געקושט און געהאלזט און איהר, כלומר'שט, ארויסגעוויזען ליבע און צארטקייט. ער האט זי דאן, אין ברען פון ליבע-געפיהלען, אויסגעטון און זיך מיט איהר אנידערגעלעגט אויפ'ן שעזלאנג, וואס איז געלעגען אויף דער ערד.

אבער... אין מאמענט פון די שטארקסטע ליידענשאפטען, ווען עוגעניע האט מיט איהרע הענד ארומגעקלאמערט איהר מאנ'ס קערפער, — האט ער ארויסגענומען פון טאש א ראזיר-מעסער, וואס ער האט געהאט פון פריהער אנגעגרייט, און — שנעל איבערגעשניטען דער פרוי דעם האלז.

דער שניט איז געווען אזוי טיף, אז דער קאפ איז שיער נישט אראפגעפאלען. דאס בלוט האט שטראמענווייז גענומען רינען, און בעשפריצט עמיל'ן, די גאנצע פאדלאגע און די ווענד.

נאך עטליכע מינוט ליידען און ווארפען זיך אין גסיסה, איז עוגעניא געשטארבען.

באלד דערנאך האט עמיל מיט א שטיקעל ראזיר-מעסער (דאס מעסער האט זיך איהם בעת'ן שחט'ען די פרוי, געהאט צובראכען) — זיך איבערגעשניטען די אדערן פון די הענד און האלז. און כדי צו צואיילען זיין טויט, האט ער זיך אויפגעשטעלט, צוגעשלעפט צו דער קוך און זיך בעגאסען די בלוטענדע וואונדען מיט קאכענדיג וואסער.

ער איז אויך באלד אנידערגעפאלען אויף דער ערד.

ערשט ארום 12, ווען רודאלף וויטאטשעק (דעם מערדער'ס ברודער) איז געקומען פון דער ארבייט, האט זיך פאר זיינע אויגען פארגעשטעלט דאס שוידערליכע בילד: אויף דער ערד איז געלעגען אינגאנצען אין א טייך בלוט עוגעניא. עטליכע שריט ווייטער — אין א גוסס'דיגען צושטאנד — עמיל.

רודאלף וויטאטשעק איז שנעל צוריק געלאפען אין שייבלער'ס פאבריק, וואו ער האט געארבייט, און מודיע געווען וועגען דער טראגעדיע דער פאליציי.

אויפ'ן ארט זענען באלד אנגעקומען: די קאמיסארען ווייער און וועסאלאווסקי און די פאגאטאוויע.

דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט דעם טויט פון עוגעניא.

דאגעגען עמיל איז אפגעפיהרט געווארען אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל. ביז נעכטען האט ער אבער נאך נישט צוריק בעקומען דאס בעוואוסטזיין און זיין צושטאנד איז א האפנונגסלאזער.

אין אלע זייטען

צונעהען זיך די לאדזשער טעקסטיל-סחורות.

(או) נעכטען איז קיין לאדז געקומען א דעלעגאציע פון אונגארישע סוחרים, כדי איינצוקויפען טעקסטיל-סחורות. די אונגארישע סוחרים פערלאנגען א קרעדיט פון 100 טעג.

אויך איז נעכטען געקומען א דעלעגאציע פון שווייצארישע סוחרים, וועלכע ווילען קויפען נאר פאר מזומן. די שווייצארישע סוחרים רעפלעקטירען גאר אויף בעסערע סחורות, בעזונדערס לעאנארדס.

עס קומען ווייטער פאר די אונטערהאנדלונגען צווישען דער ענגלישער פירמע „קוק און קאמפ" וועגען גרעסערע טראנזאקציעס מיט מאנופאקטור-סחורות.

נעכטען זענען אויך קיין לאדז געקומען זעהר פיל סוחרים פון גאליציען.

(ס) אין חודש סעפטעמבער איז פון לאדז ארויסגעפיהרט געווארען קיין אויסלאנד 660,288 קילא טעקסטיל-סחורות אויף א סומע פון 5 מיליאן 765 טויזענד זל. לויט די לענדער פערנעהמט דאס 1-טע ארט רומעניען, דאן דאנציג, באלטישע לענדער, ליטע, טערקיי, פאלעסטינא, עגיפטען, כינא, יוגאסלאווען א. א.

דעמאנסטראציעס פון ארבייטסלאזע אין פאביאניץ.

(ב) דער פאביאניצער מאגיסטראט האט אפגעזאגט 600 ארבייטער, ווייל ער האט שוין נישט געהאט קיין געלד ווייטער צו פיהרען די עפענטליכע ארבייטען.

די אפגעזאגטע ארבייטער האבען נעכטען איינגעארדענט א גרויסע דעמאנסטראציע פאר'ן מאגיסטראט און פערלאנגט, אז מ'זאל זיי צוריק צונעהמען צו דער ארבייט.

דער מאגיסטראט האט צוגעזאגט צו אינטערווענירען אין ווארשא און דער פאביאניצער שטאדט-פרעזידענט איז ארויסגעפאהרען אין מיניסטעריום זיך צו בעמיהען וועגען ווייטערדיגע קרעדיטען.

אונטערגעטראגען א יודיש מעדעלע אין דער קהלה.

נעכטען בייטאג האט א טרעגער אריינגעבראכט אין דער יודישער קהלה א יודיש מעדעלע פון 3 יאהר. ביים מעדעלע האט מען געפונען א צעטעלע, אז ס'איז א יודיש קינד, א יתומה און אז די קהלה ווערט געבעטען צו ערציהען דאס קינד אלס יורישעס.

די קהלה-פערוואלטונג האט וועגען דעם מיטגעטיילט אין פאליציי. דאס קינד געפינט זיך דערוויל אין דער קהלה.

נקמה פון א פויער. ארונטערגעשטופט זיין שכן אונטער'ן צוג.

(—) אז פויערים קריגען זיך, איז געפעהרליך. זייער נקמה איז בלוטיג און טראגיש.

האט א געוויסער מאלאכאוויטש פון דארף גלינקי (ביי לאדז) געהאט א סכסוך מיט דעם פויער כלאפינסקי.

כלאפינסקי האט דעריבער פערנארט מאלאכאוויטש'ן צו דער באהן-ליניע און איהם ארונטערגעשטופט אונטער'ן אנקומענדען צוג.

מאלאכאוויטש איז שווער פערוואונדעט געווארען.

כלאפינסקי איז ארעסטירט.

דער דאלאר-קורס אין לאדז.

זייט א פאר טאג האט זיך דער דאלאר-קורס אויף דער נישט אפיציעלער בערזע געשטעלט אויף 9.01 אין צאהלונג און 9.02 אין פאדערונג. דער אפיציעלער קורס איז ווייטער 8.98 פאר מזומן און 9.00 פאר טשעקען. באנק פאלסקי דעקט די פולע פאדערונג אויף וואלוטע. טראנזאקציעס ווערען געמאכט זעהר וועהניג.

א טויטע פרוי אויף קאשטשושקי-גאס

זי איז בעגאנגען זעלבסטמארד, אבער מ'ווייסט נישט ווער זי איז.

(—) נעכטען איז ביים טויער פון (אל. קאשטשושקי 69), געפונען געווארען א יונגע עלעגאנטע פרוי אהן סמנים פון לעבען. מ'האט ארויסגערופען פאגאטאוויע. ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז זי האט אויסגעטרונקען א גרויסע דאזע זאלץ-זויער. מ'האט זי אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל, וואו זי איז אין איינינע שעה ארום געשטארבען.

ביי דער זעלבסט-מערדערין האט מען נישט געפונען קיין שום דאקומענטען אויסער א צעטעלע: „מיין מאן האט מיך פערלאזט, האב איך נישט צו וואס צו לעבען".

די פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג, כדי פעסטצושטעלען ווער די זעלבסט-מערדערין איז.

פערגוואלטיגט אז די יונגע פון דער אייגענער פרוי.

בעסטיאלישער אקט פון אויסוואורפען.

(—) די דינסט מאריאננא מירקיעוויטש האט געארבייט אויף פארזשעטשנע 12. דארט האט זי אבער פערלוירען דעם פאסטען און זיך ארומגעדרעהט אין שטאט אהן ארבייט.

אויף זשעלאזנע-גאס איז צו איהר צוגעקומען א געוויסע פרוי, וועלכע האט זיך פארגעשטעלט אלס אורבאנסקא, און איהר פארגעלעגט ארבייט. זי האט זי צוגעפיהרט צו זיך אין דער וואוינונג אויף פראנציסקאנער 36 און דארט האט מען דער הונגעריגער דינסט געגעבען צו עסען און טרינקען.

אבער באלד האט זיך אורבאנסקא'ס מאן געווארפען אויף דער דינסט מיט נישט-צוויי-דייטיגע צוועקען.

אין דעם שענדליכען אקט האט אורבאנסקי'ן געהאלפען זיין פרוי, און — ער האט די דינסט פערגוואלטיגט.

ווען די דינסט, מירקיעוויטש, האט געמאכט א געוואלד האט איהר אורבאנסקא פארגעלעגט, אז זי וועט איהר שאפען „רייכע הערען", וועלכע וועלען איהר מאכען שעהנע קליידער.

מירקיעוויטש האט וועגען דעם געמאלדען דער פאליציי, וועלכע האט אורבאנסקי'ן און זיין פרוי ארעסטירט.

נאר 2 לאדזשער פירמעס

האבען בעקומען מיליטערישע בעשטעלונגען.

בעת די פריהלינגס-בעשטעלונגען פאר דער מיליטערישער אינטענדאנטור איז לאדז אינגאנצען אויסגעמיטען געווארען. איצט האט געזאלט ווידער פארקומען א ליציטאציע אויף צושטעלען בוימוואל-סחורות פאר מיליטערישען געברויך. דאס מאל האט לאדז געזאלט פערגינסטיגט ווערען פאר פריהלינג אויך. אבער א דאנק דעם, וואס די מיליטערישע אויסגאבען ווערען שטארק רעדוצירט, זענען די בעשטעלונגען מינימאלע. און די בעשטעלונג, וואס ס'האבען בעקומען די 2 לאדזשער פירמעס — „טעאדאר ענדער" און „גאמפע און אלברעכט" שפילט נישט קיין ראלע פאר דער לאדזשער פראדוקציע צוליב איהר מינימאלען סכום.

געמיינט אז ס'איז א גנב —

דערווייל איז עס נאר געווען א סעקוועסטראטאר.

פראצעס פאר בעליידיגען א מאגיסטראט-סעקוועסטראטאר.

(—) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען א פראצעס געגען יהושע פזשעדעצקי, זאוואדזקא 36, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען, אז דעם 15. יוני 1926 האט ער בעליידיגט דעם סעקוועסטראטאר פון מאגיסטראט באלעסלאוו קאמינסקי מיט די ווערטער „כאם", „לאבוז", „באנדיט" א. אז. וו.

דעם דערמאהנטען טאג איז דער סעקוועסטראטאר געקומען צו פזשעדעצקין איינקאסירען וואוינונגס-שטייער. אבער פ. האט דעם סעקוועסטראטאר איבער דער שוועל נישט געלאזען און איהם צוזאמען מיט'ן פאליציאנט, וואס איז מיט'ן סעקוועסטראטאר מיטגעקומען, שטארק בעליידיגט.

פזשעדעצקי איז זיך נישט מודה אין זיין שולד און פערטיידיגט זיך דערמיט, אז דעם קריטישען טאג איז ער געקומען בעזוכען זיין מוטער, וועלכע איז געלעגען קראנק. דארט האט ער געטראפען אנ'אונבעקאנטען מענשען, וועלכער האט אראבגענומען דעם זייגער פון וואנד און אויך גענומען אנדערע זאכען, מיינענדיג, אז דאס איז א גנב, האט ער אנגעהויבען שרייען „גנב" באנדיט! שפעטער האט ער זיך ערשט דערוואוסט, אז דאס איז א סעקוועסטראטאר פון מאגיסטראט.

דאס געריכט האט בעשטראפט פזשעדעצקי'ן צו 20 זלאטיס שטראף.

טרינקט נישט אומגעקאכטע מילך —

טיפוס איז אין שטאט!

א אינטערעסאַנטער פענאָמען

מעדיום פּרל. סאַבּירא און איהרע סעאַנסען.

אין אַן׳ענגען קרייז פון זשורנאַליסטען, דאָקטוירים און געזעלשאַפטליכע טוער איז אין דער וואוינונג פון ד״ר פּריבולסקי פאָרגעקומען אַ סעאַנס פון מעדיום, פּרל. סאַבּירא.

די עקספּערימענטען זענען בּעשטאַנען אין דעם, וואָס לויט אַ געגענשטאַנד פון אַ געוויסער פּערזאָן אָדער וואָס האָט אַ שייכות צו דער פּערזאָן, זאָגט פּרל. סאַבּי א, ווער די פּערזאָן איז, וואו זי געפינט זיך, איהרע אייגענשאַפטען, אויסזעהן, כאַראַקטער-שטריכען א. אַ. וו.

עס איז איהר צ. בּ. דערלאַנגט געוואָרען אַ דעוויזקע, און פּרל. סאַבּירא האָט נאָך אַ קורצער קאָנצענטרירונג פון די געדאַנקען ערקלערט, אַז די דעוויזקע איז אַ פּרעזענט, געקויפט אין אַ גרויסער שטאָדט, דורך אַ פרוי, מיט אַ לאַנגער צייט צוריק א. א. וו. דאָס אַלץ האָט געשטימט מיט דער ווירקליכקייט. לויט אַ קאָנווערט מיט אַן׳אויפגעשריבענעם אַדרעס האָט פּרל. סאַבּירא געגעבען אַ גאַנץ גענויע כאַראַקטעריסטיק פון דער פּערזאָן, וואָס האָט דעם בּריף געשריבען, ערקלערט, אַז דאָס איז אַ פרוי, אַ קראַנקע, זי געפינט זיך אין אַ קור-אָרט, געשילדערט ווי זי זעהט אויס מיט אַלע פּרטים.

אויפ׳ן געביט פון ווייט-זעהעריי און געדאַנקען-לייענען ווייזט פּרל. סאַבּירא באמת מערקווירדיגע זאַכען. זי שילדערט די פערגאַנגענהייט און זאָגט פאָרויס די צוקונפט פון מענשען, און, ווי ס׳גיבּען איבּער פולשטענדיג בעגלויבּטע עדות, זענען איהר׳ע פאָראויסזאָגען אין אַלע פּרטים מקוים געוואָרען. פּרל. סאַבּירא שטעלט דיאַגנאָזען פון קראַנקהייטען אויפ׳ן גרונד פון אַן׳איינפאַכען בּעטראַכטען דעם קראַנקען. אַזעלכע עקספּערימענטען האָט זי געוויזען אין וואַרשאַווער שפּיטאָל פון היילּיגען לאַזאַר אין דער אַנוועזענהייט פון דאָקטוירים, און איהרע דיאַגנאָזען האָבּען געשטימט מיט די מעדיצינישע פעסטשטעלונגע.

פּרל. סאַבּירא האָט אַ חוש צו ענטדעקען פערבּאַהאַלטענע געגענשטאַנדען אין נאַטור-ערשיינונגען; זי ווייזט אָן וואו דער געגענשטאַנד געפינט זיך; זי ענטדעקט נאַטור-אוצרות, וואָס זענען פערבּאָרגען אין דער ערד.

די פעהיגקייטען פון פּרל. סאַבּירא האָבּען אַ גרויסען פּראַקטישען נוצען בּיים ענטדעקען פון אָוועקגעקומענע, אָדער פערשוואונדענע פערזאָנען. ס׳איז גענוג איהר צו געבּען אַ געגענשטאַנד, וואָס האָט געהערט צו דער פערזאָן, און פּרל. סאַבּירא זאָגט, וואו די פערזאָן געפינט זיך און וואָס מיט איהר האָט זיך פערלאָפע.

אַלע עקספּערימענטען פון פּרל. סאַבּירא זענען קאָנטראָלירט און פּראָטאָקאָלירט געוואָרען דורך בּעגלויבּיגטע פערזאָנען, אַזוי אַז אין דער אידענטישקייט זייערער קאָן קיין צווייפעל נישט זיין.

פּרל. סאַבּירא שטאַמט פון טאַטערען אין מזרח-רוסלאַנד, זי האָט געענדיגט אַ רוסישע גימנאַזיע, וואוינט איצט אין וואַרשע, זי וועט שבת אויפטרעטען מיט אַן׳עפענטליכען סעאַנס אין פילהאַרמאָניע.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> ## קופּאָן.
> יורידישע אָפּטיילונג
> פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
>
> בּיים דערלאַנגען אַן׳אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער ראַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן קען מען ענטפער נישט געגעבּען ווערען.
>
> גילטיג דעם 7. אָקטאָבער 1926.

2192. אלמנה פון קעלעמס גאַס.

דאָס געזעץ, לויט וועלכען אַ פרוי האָט געקאָנט ירשנען דאָס פערמעגען פון איהר פערשטאָרבּענעם מאַן בּלויז דעמאָלט, ווען עס זענען נישט איבּערגעבליבּען קיין בּערעכטיגטע, צו ירשענען קרובים, אָדער נאַטירליכע קינדער, איז אָפּגעשאַפט געוואָרען. לויט׳ן 232 אַרט. פון פּוילישען ציוויל-קאָדעקס האָט איהר יאָ דאָס רעכט אויף דער ירושה.

2193. מ. ג.

עס איז אַ פראַגע, וואָס איהר זענט אייגענטליך אויסען געוועזען מיט דעם דראָהען. צי האָט איהר גערעכענט דורך די דראָהונגען אויפצופּרעסען געלד אָדער אויף אַן׳אַנדערען אופן דעם זעלבּען פערזאָן צו שאַנטאַזשירען. אויב קיין אייגענניצען האָט איהר נישט געהאַט און דערפון נישט געקאָנט האָבּען, מעגט איהר אַפילו נישט בּלויז האָבּען געדראָהט, נאָר אויך ווענען דעם פאַקט מיטגעטיילט די עלטערן דראָהט אייך דעריבּער נישט קיין שום שטראָף אויבּ דער פאָרוואורף איז אמת.

2194. אַ לעזער פון זאַמענהאָפס גאַס.

דער אַרט. 1674 פון ציוויל קאָדעקס גיט דאָס רעכט דעם פערקויפער צוריקצופאָדערען דאָס פערקויפטע הויז, אויב ער האָט עס פאַר אַ צו בּיליגען פּרייז פערקויפט. דער אומשטאַנד פון צו בּיליגקייט מוז ווערען פעסטגעשטעלט דורך אַן׳עקספּערטען-קאָמיסיע. בּלויז אין דעם פאַל גייט דאָס הויז צוריק צום פערקויפער אויבּ די קאָמיסיע וועט עס אָפּשאַצען אויף 5/12 טייערער פון בּעצאָהלטען פּרייז. בּיים אָפּשאַצען מוז אין [illegible] גענומען ווערען די פּרייזען [illegible] אין מאָמענט פון שליסען [illegible]. דאָס גוטוויליגע אָפּזאָגען זיך אין קויפּ-מאָמענט פון דער רעכט צו אַנולירען דעם קנין אויפ׳ן סמך פון בּעעולה איז נישט גילטיג. אַזאַ פּרעטענזיע ווערט פערלעטערט נאָך די 2 יאָהר.

2195. יעקבּ וואַטסקי.

מען קאָן אייך די צייט פון אייער קראַנקהייט נישט פערעכענען אין אַקטיווען דינסט, ווייל זי האָט זיך נאָך אָנגעהויבּען אין דעם מאָמענט, ווען איהר זענט נאָך נישט איבּערגעגאַנגען צו דער דיספּאָזיציע פון דער מיליטער מאַכט. וואַרשיינליך וועט דער יאָהרגאַנג 1904 בּעפרייט ווערען אין סעפּטעמבּער 1927.

2196. ה. פון אַלעקסאַנדריסקאַ גאַס.

2197. ל פראַנק.

2198. אַ לעזער פון גייערס-מאַרק.

2199. ל. ז. נומער 1009.

2200. מ טש.

ווענען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג אין רעדאַקציע, מיטבּרענגענדיג די ציי-טונג.

2201. ג-ג.

אויבּ מען איז פער׳משפּט געוואָרען דורך אַ געזעצקרעפטיגען געריכטס-אורטייל צו שווערע טורמע (ciężkiego) אָדער טורמע (więzienia) מינדעסטענס 1 יאָהר, פערלירט מען דאָס רעכט: 1) זיך צו בּעטייליגען אין וואַהלען און אין אָפּשטימונגען אויף פערשידענע עפענטליכע פערזאַמלונגען, 2) צו פערנעמען מלוכה, קאָמונאַלע אָדער געזעלשאַפטליכע פּאָסטענס. 3) צו דינען אין מיליטער, 4) צו פערנעמען אַמטען אין רעליגיעזע געמיינדעס, 5) אויסצוקויפען פּאַטענטען: האַנדעלס — די 1 און 2-טע קאַטעגאָריעס און אינדוסטריעלע — די ערשטע 5 קאַטעגאָריעס, 6) צו ערפיהלען די פליכטען פון אַן׳אַפּיעקון אָדער קוראַטאָר, 7) צו זיין לעהרער און ערציהער אין עפענטליכע און פּריוואַטע שולען, 8) זיך צו בּעטייליגען אין שידס-געריכטען, 9) צו פיגורירען אַלס עדות בּיים צוזאַמענשטעלען אַקטען אָדער אָפּ-מאַכען.

2203 ראַבּבּער:

אויבּ מע האָט אייך אַרויסגעוואָרפען אַלס עדות אין אַ פּראָצעס לויט׳ן אַר. טיקעל 681 פון שטראָף-קאָדעקס, האַנדעלט זיך עס ווענען אַ סעקוועסטראַטאָר מסתמא, וואָס האָט פערקויפט אויף אַן עפענטליכע ליציטאַציע סעקוועסטרירטע זאַכען פאַר אַ זעהר בּיליגען פּרייז.

2202 אַ לעזער פון פּאָלודניאָווא גאַס

עס איז נישט פאַרהאַן קיין געזעץ, וואָס זאָל פערבּאָטען בּירגער פון פרעמדע מלוכות צו בּעזוכען די געלדרא, סיי צוליבּ אינפאָרמאַטיווע צוועקען אָדער בּכדי צו שליסען האַנדעלס-טראַנזאַקציעס. אַ געלדרא-מעקלער מוז עקזאַמינירט ווערען. דערצו איז בּערופען דער געלדרא-קאָמיטעט.

מעלדונגען.

„ד״ר הערצל צום ציוניזם".

דינסטאָג, דעם 12. אָקטאָבער, האַלבּ 9 אָוונט אָרדענט איין דער שקל-קאָמיטעט אין פילהאַרמאָניע זאַל אַ גרויסען מיטינג מיט דער בּעטייליגונג פון סיים דעפּוטאַט יצחק גרינבּוים פון וואַרשאַ אויף ד. ט. „דער וועג צום ציוניזם".

בּילעטען צו בּעקומען אי ציוניסטישען בּיוראָ צעגעלניאַנאַ 4 אין „התאַחדות" שענקענוויטשאַ 5|3 אין געשעפט פון מ. ח. גורין נאָוואָמיעסקאַ 15 אין טאָג פון מיטינג בּיי דער קאַסע פון „פילהאַרמאָניע".

1293

רעיער אויפ׳ן בּירין!

דעם גרעסטען אויסוואַהל פון

שטיהל געבעטע

פון אייגענער טישלעריי.

ספּעציעל, אויך אָפּעציר-אַרבּייט, מאַטראַצען, שעזלאָנגען און אָטאָמאַנען.

רעפּעראַטורען צו בּיליגע פּרייזען.

איז נאָר צו בּעקומען בּיי

ג. לעווקאָוויטש, לאָדז,

פּולנאַצנאַ 5, אין הויף רעכטס.

קומט און איבּערצייגט אייך! קומט און איבּערצייגט אייך!

בּעמ.: איך האָבּ געעפענט אויף רזשגאָווסקאַ 16 (גייערס מאַרק) אַ פיליע, ווו מען בּעקומט פערשידענע מעבּעל-געגענשטענדע, ווי אויך טאַפּיציר-אַרבּייט: מאַטראַצען, פאָטעלען, קאָזעטקעס, אין די נייעסט פאַסענער געבעטע שטיהל און וויענער שטיהל אין באַר און אויף ראַטעס.

רעיעל און בּיליג!

די צוועלף געבאָט.

ווי אַזוי זיך צו פערהאַלטען אין די אויגען פון אַ פרוי.

אויבּ איהר זענט מיד געוואָרען פון אַ מיידעל, אין וועלכער איהר זענט פריהער געווען פערליבּט און איהר ווייסט נישט ווי אַזוי זיך אַרויסצודרעהען ווען דאָס, וואָס מיר וועלען ברענגען ווייטער, אייך אפשר צוניצקומען. אויבּ אָבּער פערקערט, איהר זענט פערליבּט ביז איבּער די אויערען און איהר האָט מורא טאָמער איהר וועט די געליבּטע אָנווערען, וועט דאָס אייך אפשר דינען פאַר אַ וועגווייזער און אַ וואָרנונג. אַזוי צי אַזוי וועלען מיר אייך זאָגען גלייך פון אָנהויבּ, אַז פאַר אַ בּחור זענען מערהאַן צוועלף וועגען, ווי אַזוי צו פער׳עון זיינע ראָמאַנען.

וועניגסטענס איז דאָס די בּעהויפּטונג פון עליס מ. ווילימסאָן, און זי, אַז זי זאָגט, דאַרף מען איהר גלויבּען, מחמת זי איז אַ בּעקאַנטע ראָמאַנען-שרייבּערין און ווערט פון אַנדערע בּעטראַכט פאַר אַן׳עקספּערטין אין ענינים פון ליבּע.

די צוועלף וועגען, דורך וועלכע אַ בּחור קאָן אָנווערען זיין געליבּטע, זענען לויט דער מיינונג פון דער דערמאָנטער שרייבּערין, פאָלגענדע:

ערשטענס — אויפצוהערען צו הערען, וואָס די געליבּטע האָט צו זאָגען און רק דרייען איהר מוח מיט דעם, וואָס ער, דער בּחור, האָט איהר צו דערצעהלען.

צווייטענס — דער געליבּטע כסדר מאַכען אויפמערקזאַם אויף די מעלות פון אַנדערע פרויען.

דריטענס — אַרויסווייזען צופיל אייפערזוכט. אַ ביסעל אייפערזוכט מאַכט נישט אויס. פערקערט גאָר, ווען אַ בּחור איז אַ ביסעל אייפערזיכטיג, נעמט עס דאָס מיידעל אָן פאַר אַ סימן, אַז ער האָט זי שטאַרק ליבּ. קוים אָבּער ווייזט ער אַרויס צופיל אייפערזוכט, הויבּט זי זיך אָן צו שרעקען פאַר איהם און שרעק איז איינע פון די זאַכען, וואָס קאָנען גיך טויטען די הייסטע ליבּע.

פערטענס — נישט קאָנען אָפּשאַצען די מעלות פון דער געליבּטער.

פינפטענס — זיין זעהר שעמעוודיג.

זעקסטענס — נישט קאָנען אויפפּאַסען אויף דעם אייגענעם אויסזעהן. אַ פרוי קאָן אַמאָל פערגעבען, ווען איהר בּחור ווייזט אַרויס אַ ביסעל נאַכלעסיגקייט אין זיין קליידונג און אין זיין האַלטונג. אָבּער טאָקי נאָר אַ ביסעל. קוים אָבּער אַרט איהם גאָרנישט, וועלכע קליידער ער טראָגט און ווי אַזוי ער טראָגט זיי, אָדער טאָמער איז ער בּכלל אַ שונא פון קאַם און פון זייף און ער געהט אַרום נישט קיין פערקעמטער און מיט שמוציגע נעגעל, מעג זי איהם ווי ליבּ האָבּען, וועט זי איהם ווייזען דעם וועג. ווייל ערשטענס, ווערט ער איהר צוליבּ דעם אַליין דערווידער און צווייטענס, האָט אַ פרוי ליבּ, אַז איהר געליבּטער זאָל אויף אַנדערע אויך מאַכען אַ גוטען איינדרוק, און ווען ער איז אַן׳אָפּגעלאָזענער, ווייסט זי, אַז ער קאָן אויף אַנדערע פרויען מעהר קיין איינדרוק נישט מאַכען.

זיבּעטענס — אַ ויסווייזען קאַרגשאַפט.

אַכטענס — צו זיין אַ בּעריהמער. דאָס בּעריהמען זיך איז בּעזונדערס פאַטאַל פאַר ליבּע, ווען די געליבּטע ווייסט אַז אַנדערע האַלטען איהר געליבּטען פאַר אַ פּוסטען בּערימער.

נייגטענס — אַרויסווייזען צופיל שמאַרקייט אין כאַראַקטער. אַביסעל כאַראַקטער האָט יעדע פרוי ליבּ צו זעהן אין איהר געליבּטען. קוים אָבּער ווייזט ער אַרויס צופיל פון דער דאָזיגער מעלה, דאַן דערשרעקט זי זיך, אַז פריהער אָדער שפּעטער וועט זי זיך איהם אינגאַנצען מוזען אונטערוואַרפען און ער וועט זי בּעהאַנדלען ווי אַ שקלאַפין.

צעהנטענס — נישט זוכען קיין רחמנות בּיי דער געליבּטער. אין אַלגעמיין האָבּען פרויען און בּעזונדערס יונגע מעדלעך נישט ליבּ ווען אַ בּחור איז תמיד אַ קלאָג-מוטער. יעדע פרוי האָט צו איהר געליבּטען אויסער דעם ליבּע-געפיהל אויך אַ ביסעל פון דעם, גראָס מיר רופען מוטער-געפיהל. און איה־ וואָלט זיך ווע־׳ען קאָנען אַרויסווייזען איהר געליבּטען ווי שטאַרק איבּערגעגעבּען זי איז איהם, ווי איהר טוט וועה, ווען איהם טוט עפּעס וועה; ווי זי איז גרייט איהם צו טרייסטען, לאַשטשען און העלפען ווען ער ווינט זיך אין הילף. דעריבּער, ווען דער בּחור קריגט עפּעס אויפ׳ן געמיט און די געליבּטע זיינע פרעגט איהם, וואָס איהם פעהלט און ער פערטרויט זיך נישט פאַר איהר, אין דאָס אַליין, אויבּ דאָס חזר׳ט זיך איבּער אַ סך מאָל, שוין גענוג צו טויטען איהר ליבּע צו איהם און הייסען נעמען דעם וועג.

עלפטענס — זיין צופיל היים-זיצער. נאָך דער חתונה בּעטראַכט דאָס די פרוי דוקא פאַר אַ גרויסע מעלה. אָבּער פאַר דער חתונה קאָן זי נישט פערטראָגען דעם בּחור, וואָס געפינט אין ערגיץ קיין אינטערעס נישט, נאָר איהם ווילט זיך רק זיצען און פערבּרענגען מיט א הר אין דער היים. אין אָנהויבּ אַרט דאָס איהר נישט שפּעטער אָבּער הויבּט איהר דער בּחור אָן צו ווערען לאַנגווייליג.

און צוועלפטענס — גלאָט אויפהערען אַרויסווייזען, וועלכע עס איז אויפמערקזאַמקייט צו דער געליבּטער.

די שרייבּערין אילוסטרירט די אַלע פּונקטען מיט לעבּענס-פאַלען, וואָס זענען איהר אַליין אויסגעקומען צו בּעאָבּאַכטען און שטודירען. אָט איז, למשל, איינער מיט אַ בּעקאַנטען יונגען אַקטיאָר וואָס האָט זיך איינגעליבּט אין אַ מיידעל. אָדער, בּעסער געזאָגט, מיט אַ מיידעל, וואָס האָט זיך איינגעליבּט אין דעם אַקטיאָר, בּעת זי האָט איהם איינמאָל געזעהן שפּילען. נישט לאַנג נאָכדעם האָט זי זיך געטראָפען מיט איהם בּיי אַ טיי-פּאַרטי. בּיי דער ערשטער בּעגעגעניש זענען זיי זיך איינס דאָס אַנדערע אַזוי געפעלען, אַז ווען זיי האָבּען זיך געטראָפען אַ צווייטען מאָל, זענען זיי געוואָרען חתן-כלה. אין אָנהויבּ האָבּען זיי זיך בּיידע פערגעטערט. בּאַלד אָבּער האָט דער אַקטיאָר אָנגעהויבּען צו מאַכען „סצענעס", ווען ער האָט געזעהן, אַז זי רעדט אויס אַ וואָרט מיט עמיצען אַנדערש. די ערשטע סצענעס זענען איהר געווען אָנגענעם. וואָרום דאָס האָט איהר איבּערצייגט, אַז ער האָט זי זעהר ליבּ. שפּעטער אָבּער, ווען די סצענעס זענען געוואָרען אַלץ מעהר און מעהר, האָט זי זיך אָנגעהויבּען צו שרעקען פאַר איהם. אין איין שעהנעם טאָג האָט זי איהם ערקלערט, אַז „ער האָט זי שוין אויסגעמאַטערט".

מ. ש-ן.

שימי אין געריכטס-זאַל.

א בירגער-מייסטער, וועלכער האָט אנגעקלאָגט א גאנצע שטאָדט פאַר טאַנצען שימי.

בעשערט, אַ פּנים, אַז דער בירגער-מייסטער פון טירגול-ניאַמץ (מאָלדאַוואַ) זאָל מפורסם ווערען אין דער וועלט, וואָרים וואָמען וואָלט דען איינגעפאַלען אַ געדאַנק אָנצוקלאָגען אַ גאַנצע שטאָדט פאַר טאַנצען „שימי"? דער בירגער-מייסטער פון טירגול-ניאַמץ האָט עס געטון און איצט קלינגט מיט איהם נאַנץ רומעניען.

פערהאַן אין מאָלדאַוואַ אַ שטאָדט טירגול-ניאַמץ, און ביי דער שטאָדט געפינט זיך אַ בערימטער קור-אָרט, בעאַי-לע אַגליניזי, וואוהין עס פאָהרען זיך צוזאַמען טויזענדער מענשען פון גאַנץ רומעניען. אין אַגליזי פאָהרען די רייכסטע און אַריסטאָקראַטישסטע חולאים, ווייל נישט יעדער קען אויסהאַלטען צו פאָהרען אין אַזאַ רייכען קור-אָרט. און אַז מען קרענקט אויף אַ גבירישען שטייגער, קען מען פערשטעהט זיך, נישט אויסקומען אָהן מוזיק און טענץ. טאַנצט מען טאַקע פון פריהמאָרגען ביז אין דער טיפער נאַכט. און עס שאַדט, חלילה, קיינעם נישט. אדרבא, מאַנכע געפינען גאָר, אַז געגען זאַמד, למשל, זענען טענץ, בעזונדערס מאָדערנע טענץ זעהר נוצליך. און אַנדערע, ווידער, זאָגען אַז מיט „שימי" קען מען היילען די צו-שרויפטסטע נערווען, און מיט „טאַנגאָ" קען מען אין דער קירצעסטער צייט בע-זייטיגען די ערגסטע קרענק, פונקט ווי מיט „דזשעז" קען מען פטור ווערען פון צייהן-ווייטאָג.

העלפט גאָט, און די אנליגוזער געסט מאַכען אַ גרויסאַרטיגען באַל און אויס העפליכקייט האָבען זיי אויך איינגעלאַדען דעם בירגער-מייסטער צום באַל.

וואָס אויפ'ן באַל איז פאָרגעקומען, איז נישט גענוי בעקאַנט. יעדענפאַלס קיין שרעקליכע זאַך איז דאָרטען נישט געשעהן, ווייל קיינער פון די געסט איז נישט אַרויס צוקלאַפּט און נישט בעליי-דיגט. אָבער דער בירגער-מייסטער איז אַרויס שטאַרק אומצופרידען פונ'ם באַל. ער האָט געפונען אַ פונקט אין דעם געזעץ-בוך פון מאָראַל, לויט וועלכען מען טאָר נישט טאַנצען די היינטיגע טענץ, ווייל זיי גראָבען אונטער די מאָ-ראַל פון דער בעפעלקערונג.

אויפ'ן צווייטען טאָג האָט דער בירגערמייסטער צוזאָגנגען פעפעהלען, און וועלכע עס איז שטרענג פערבאָטען געוואָרען צו טאַנצען „שימי", „טאַנגאָ", „פאָקס-טראָט" און די איבעריגע מאָ-דערנע טענץ. און דער זעלבער צייט ווערט אויך שטרענג פערבאָטען צו שפי-לען „דזשעז" און צו מאַכען בילדער שפעטער פון האַלבע נאַכט.

פערשטעהט זיך, אַז די קור-געסט, די מעהרהייט פון וועלכע איז פון אַריס-טאָקראַטיש-בורזשואַזען קלאַס, האָבען געהערט דעם בעפעהל פון דעם שטאָט-הויפּט ווי דעם פאַר צעהן יאָהריגען שני, און האָבען טאַקע אין דעמזעלבען אָוונד געמאַכט דעם אַכט'ן באַל, אַזוינס, וואָס אַגליניזי האָט נאָך קיינמאָל נישט געזעהן... די דאַמען זענען, ווי אויף צו להכעיס, געקומען נישט האַלב אויס-געטון, נאָר אַ צעהנטעל אָנגעטון... דער אָרקעסטער איז דערפילט געוואָרען מיט נאָך עטליכע דזשעז-ספּעציאַליסטען, און מען האָט געטאַנצט ביז דעם צווייטען פריהמאָרגען.

דעם בירגערמייסטער האָט דאָס גוט פערדראָסען און ער האָט אַלע אַנטייל-נעמער אין באַל צוגעצויגען צום געריכט פאַר אומאָראַלישער אויפפיהרונג.

צוריק מיט עטליכע טעג איז פאָרגע-קומען דער אָריגינעלער פּראָצעס. אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק זענען געזע-סען אָפיצירען, אַדוואָקאַטען, דאָקטוירים, אינזשעניערען, זשורנאַליסטען א.אַ.וו.

דער ערשטער איז אַרויסגעטרעטען אַדוואָקאַט לוקאַטש, איינער פון די בע-שולדיגטע, און האָט געפּרובט בעווייזען, אַז איבערהויפּט איז מאָראַל אַ זעהר פערפלאָנטערטער, נישט-קלאָרער בעגריף. יעדערער פערשטעהט דאָס וואָרט „מאָ-ראַל" אויף זיין אייגענעם שטייגער. איך צום ביישפּיל, האַלט, אַז ווען אַ בירגערמייסטער האָט חתונה צום דריטען מאָל פאַר אַ יונגער פריילין, איז דאָס נישט מאָראַליש. פערהאַן אָבער אַזעלכע וואָס דענקען גאַנץ אַנדערש. היינט ווי קען מען איבערהויפּט רעדען פון מאָ-ראַל אין אונזער צייט?

אַדוואָקאַט קרעצו האָט אָנגעוויזען דערויף, אַז ענטבלויזטע פרויען-קער-פערס פיהרען נישט צו קיין זינד, ווי דער בירגערמייסטער דענקט, נאָר פער-קעהרט, זיי ברענגען דערצו, אַז אונזער אויג ווערט צוגעוואוינט צום פרויען-קערפער, און די אייזערנע וואַנד, וואָס האָט טויזענדער יאָהרען אָפּגעטיילט ביידע געשלעכטער און וואָס האָט נישט איין זינדיגען דור אויפגעשטעלט, ווערט פערניכטעט, און אַזוי אַרום ווערען מיר אויסמיידען שווערע זינד.

דאַן האָט דער בירגערמייסטער ווי-דער געבעטען דאָס וואָרט און ווידער גענומען שאַרף קריטיקירען די בעשול-דיגטע, וועלכע האָבען צוליב דער זינ-דיגער „שימי" פערגעסען אָן מאָראַל.

און ווער ווייסט, מיט וואָס דער פּראָצעס וואָלט זיך פערענדיגט. מעגליך, אַז פיל געסט וואָלטען טאַקע מיאוס אָפּגעשניטען, ווייל דער פּאָרזיצער פון געריכט איז אויך נישט גאָר קיין יונ-גערמאַן און איז נאָך דערצו אַ גוטער ברודער מיט דעם בירגערמייסטער. נאָר צום גליק פון די שימי-טענצער, האָט זיך געפונען אַ דאַמע, וואָס האָט זיי געלעמען אַרויסגעראַטעוועט פונ'ם אומ-גליק.

זי האָט זיך אויפגעהויבען פון איהר אָרט און זיך געווענדעט צום ריכטער בזה הלשון:

געעהרטער הערר ריכטער! אַזוי ווי עס האַנדעלט זיך וועגען דעם, צי איז „שימי" אַ כשר'ער טאַנץ, אָדער נישט, און אַזוי ווי איהר, הערר ריכטער, זענט בעקאַנט מיט דעם טאַנץ, בעט איך אייך מיר צו ערלויבען דאָ פאַר אייערע אויגען צו דעמאָנסטרירען דעם טאַנץ".

דער ריכטער האָט אַ ווייל געקלערט און איהר ערלויבט.

זי האָט אָבער געפאָדערט, אַז מען זאָל ערלויבען ברענגען אין געריכט דעם אָרקעסטער, ווייל, ערשטענס, איז שווער צו טאַנצען אָהן מוזיק, און, צווייטענס, וויל זי, אַז דער ריכטער זאָל האָבען אַ גענויעם בעגריף וועגען דעם טאַנץ.

און ווען דער אָרקעסטער האָט אַ קנאַק געטון דעם מאָטיוו פון „שימי" און די דאַמע מיט איינעם פון די אָנ-געקלאָגטע אַדוואָקאַטען האָבען גענומען טאַנצען אין זאַל פון געריכט, איז דאָס גאַנצע פּובליקום געבליבען זיצען ווי בעצויבערט. אַזוי מייסטערהאַפט, גראַ-ציעז און שעהן האָט זי געטאַנצט.

געענדיגט דעם טאַנץ, האָט דאָס פּובליקום זיך אויפגעהויבען פון אָרט און שטאַרק אַפּלאָדירט.

דער ריכטער האָט אויך אַפּלאָדירט. נאָר דער בירגערמייסטער איז געזעסען ווי אַ געליימטער און מיט קיין אבר נישט גערוהרט.

זעלבסטפערשטענדליך, אַז מען האָט אַלע אָנגעקלאָגטע בעפרייט.

אַזוי האָט זיך געענדיגט דער פּראָ-צעס איבער „שימי" אין אַגליניזי.

ז. וו.

די רענאָמירטע שולע פאַר קינדער פון יוה. אינטעליגענץ

7-קלאַסיגע שולע פון פ. קאַצענעלזאָן נאַחומאָב נייע גאַס 6 צווישען נאַוואָמיעסקאַ און ווסכאָדניאַ.

עס ווערען אָנגענומען אין אַלע קלאַסען אין עלטער פון 7 ביז 14 יאָהר שילער און שילערינס.

אַ ספּעציעלער פּאָרבערייטונגס-קלאַס פאַר ענטוויקעלטע 6-יעהריגע קינדער. אַ גרויסער פּראָגראַם פון העברעאיש און רעליגיעזע יודישע לימודים. די למודי-קודש ווערען געלערנט אונטער דער הנהלה און השגחה פון בערי־הטעם אלטען למדן

ר' בנימין יעקב קאַצענעלזאָן.

ביי דער שולע עקזיסטירט פאַר קינדערלעך פון 3 ביז 6 יאָהר

אַ פרעבעל-שולע / Freblówka

פּוילישע און העברעאישע לערער און לייכטע געשפּרעכען.

גימנאַסטיק מיט מוזיק. ריטמישע טענץ. האַנד-אַרבייט.

אָנפאַנגס-לעהרע פון לעזען, שרייבען פּויליש און עברי (דאַוונען).

נאָכמיטאָג-שולע 50% ביליגער. נאָכמיטאָג - פרעבעלשולע. 979

איינשרייבונגען פון ר"ח אלול טעגליך פון 11 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אָוונד.

נאָכ'ן שטורם און מבול.

די אויפבוי-אַרבייט פון דער חרוב-געוואָרענער פלאָרידאַ.

ניו-יאָרק (י. ט. אַ.) דער בירגער-מייסטער פון מיאַמאַ האָט ערקלערט דעם ספּעציעלען שליח פון דער י.ט.אַ., אַז די פּערזאָנען, וואָס האָבען אַריינ-געלעגט גרויסע געלד-סומען אין הייזער און אַנדערע אונטערנעהמונגען אין דער חרוב-געוואָרענער געגענד פון מיאַמאַ, וועלען בעקומען גרויסע קרעדיטען אויף צוריק אויפשטעלען זייערע צושטערטע פערמעגענס. אין אַלגעמיין ווערט גע-פּלאַנט אויפצובויען די שטאָט שענער, ווי זי איז געווען פאַר'ן שטורם. מען איז שוין פּאַקטיש צוגעטרעטען צו די בוי-אַרבייטען.

די יודישע בעפעלקערונג פון מיאַמאַ און די שכונות'דיגע שטעט, וועלכע זע-זען חרוב געוואָרען אין דער צייט פון שטורם און מבול, נויטיגען זיך נישט אין ברויט-הילף. וואָס די יודען אין פלאָ-רידאַ דאַרפען איצט האָבען איז אויפ-בויאונגס-הילף אין דער פאָרם פון הלואות. דער פאָרשטעהער פון דער י.ט.אַ. האָט בעזוכט די שטעט מיאַמאַ, מיאַלאַה, קאָ-ראַל גייבלס, קאָנאַנאַם גראַוו און האָ-ליוואוד און האָט אויסגעפונען, אַז די יודישע בעפעלקערונג האָט געליטען ווייניגער אין פערגלייך מיט דער אַלגע-מיינער בעפעלקערונג. די שוהל „בית-דוד", די איינציגע אָרטאָדאָקסישע שוהל אין מיאַמאַ, האָט שטאַרק געליטען, דער דאַך איז אַראָפּגעריסען און די פענסטער זענען אויסגעהאַקט געוואָרען. די שוהל איז צייטווייליג פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ שפּיטאָל, וואו עס געפינען זיך 50 בעטען.

די גענויע צאָהל פון די שטורם-קרבנות איז נאָך אַלץ נישט פעסטגע-שטעלט געוואָרען. ווי מען איז זיך משער, זענען פאַרהאַן קרוב 800 דער-הרג'עטע, לערך 5000 פערוואונדעטע און ביז 50 טויזענד דאַכלאָזע.

אין מיאַמאַ האָט אָנגעהויבען צו הער-שען דער טיפוס. די דאָקטוירים האָבען אָנגענומען שטרענגע מיטלען צו פערהי-טען, אַז די קראַנקהייט זאָל נישט פער-וואַנדעלט ווערען אין אַ מגיפה.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47 tel. 26-02

ווענערישע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ קראַנקהייטען. בעשטראַלונגען מיט קינסטליכער בערג-זון.

נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג. 7

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:

מ. בראַרערואהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוכטאָווסקי, ב. זינגער

פערראַנטוואָרטל. רעד.: ח. הויפמאַן.

אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווע מיט פאַי-האַפטונג.

די ליבעס פון אַ קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישען קייזערליכען הויף

פון ל. זאַכער מאַזאָך.

(3

דער אַלטער גענעראַל האָט נישט דערעדט, ווייל עטליכע מענשען האָבען איהם מיט אַמאָל אַ כאַפּ געטון און איהם אַוועק-געשלעפּט און איהם אַריינגעשליידערט אין שליטען, וואו דער קוטשער מיט דער רויטער באָרד, וועלכער האָט פריהער אויך פּראָטעסטירט, איז שוין געלעגען און האָט זיך געראַנגעלט מיט מיט סאָלדאַטען און געיאָמערט פערשטיקט אויפ'ן קול:

— רוסישע ברידער, רחמנות האָט אויף אונזער פאָטערלאַנד!

דער שליטען מיט די צוויי אַרעסטירטע איז פערשוואונדען. דעם עולם אַרום אייז-פּאַלאַץ האָט אַ פּחד אָנגעכאַפּט. ער האָט זיך בענומען אַוועקרוקען פון דאָרט, ווי שאַטענס האָט מען זיך אַוועק-בערוקט אין אַלע זייטען, שטומע, צושראָקענע.

און פּלוצים האָט עמיצער אויסגעשריגען.

— הוראַ פאַר אונזער קייזערין און הוראַ פאַר אונזער באַ-טיושקאַ הערצאָג בירען!

דער צושראָקענער עולם האָט אונטערגעכאַפּט דעם דאָזיגען „הוראַ" און גענומען וואַרפען די היטלען אין די לופטען.

דער הערצאָג בירען האָט זיך אַ נויג געטון צום עולם. דערנאָך האָט ער זיך ווידער אַ קעהר געטון צו די סטאַטוען וואָס ער האָט נאָר וואָס געשאַפען.

„אמת'ע קונסטווערק" — האָט ער אַ טראַכט געטון מיט פערגעניגען.

האָט געהייסען זיי אַוועקשטעלען צווישען די ויילען אין דעם אייז-פּאַלאַץ, וואו די אַנדערע סטאַטוען זענען געשטאַנען, דערנאָך איז ער צוגעגאַנגען צו זיין שליטען און אַוועקגעפאָהרען צו דער קייזערין, פון זיין געליבטער, אין פּאַלאַץ.

דער ספּעקטאַקל פאַר'ן אייז-פּאַלאַץ האָט זיך געענדיגט.

.4

דער פערלוירענער גרענאַדיער.

אויף מאָרגען, ווען לעסטאָק, דער לייב-דאָקטאָר פון יעלי-זאַוועטען, איז צו איהר געקומען אין פּאַלאַץ, האָט ער איהר געטראָפען אַ פּערזאָנליכע און פערוויינטע.

קאָמיש האָט זיך אויסגעוויזען דעם קליינעם פּראַנצויז, ווען ער האָט דערזעהן ווי די הויכע, אימפּאָנירענדיגע געשטאַלט פון יעליזאַוועטען, אין סאַמעט און אין זייד אויפגעפּוצט און מיט בריליאַנטען בעשאָטען, — איז געזעסען, ווי אַן אומגליקליך קינד, פערקוקט אין אַ ווינקעל און האָט געוויינט.

— וואָס איז שוין ווידער? — האָט ער זיך אָפּגערופען צו יעליזאַוועטען — פּרינצעסין, איהר ווייסט דאָך, אַז איך האָב אייך פערווערט זיך אויפצורעגען.

— ווי קען איך זיין רוהיג — האָט זי געענטפערט, ווישענ-דיג איהרע שעהנע אויגען — ווען מ'פּאָלגט נישט מיינע בעפעהלען און מ'לאַכט זיך אויס פון מיר.

— ווער האָט עס זיך געוואַגט?

— שובין. דער דאָזיגער פויער, וואָס איך האָב איהם פון שטויב אויפגעהויבען, האָט נעכטען... איהר זענט דאָך דערביי געווען!..

— פּרינצעסין, איך האָב אייך געניג געוואָרענט...

— אמת, לעסטאָק.

— אַזעלכע געמיינע מענשען, ווי דער גרענאַדיער, זענען בעשאַפען פאַר פויערטעס...

— ער איז אָבער אַזאַ שעהנער מאַן, לעסטאָק, און איך האָב איהם אַזוי ליב. אמת, ער איז גראָב, ווילד; דערפאַר אָבער איז ער דאָך מיר אַזוי געפעהלען. וואו איז ער? ער האָט זיך נאָך היינט נישט געוויזען.

לעסטאָק האָט אַ שמייכעל געטון.

— אפשר וועט ער זיך מעהר אינגאַנצען נישט ווייזען — האָט ער זיך אָפּגערופען מיט אַ פערטערישע מינע.

וואָס הייסט? לעסטאָק, עפּיס בעהאַלט איהר פון מיר. וואו איז שובין? — איז יעליזאַוועטע געוואָרען אומרוהיג.

לעסטאָק האָט אַ ציה געטון די אַקסלען.

און ווען לעסטאָק האָט פערלאָזען איהר פּאַלאַץ, האָט יעליזאַבעטע אַרויסגעשיקט עטליכע פון איהרע דינערס אויפצוזוכען איהר געליבטען, דעם גרענאַדיער שובינען. זיי האָבען איהם אין ערגיץ נישט געפונען.

— זוכט איהם אין די קאַזאַרמעס, אין די שענקען: פרעגט זיך נאָך אויף איהם ביי זיינע פריינד — האָט יעליזאַוועטע אַ פער-צווייפעלטע ווייטער בעפוילען איהם צו זוכען. אומזיסט, קיין שפור איז פון איהם נישט געווען.

האָט זיך אין אַ פּאָר טעג שפּעטער יעליזאַוועטע געווענ-דעט צו דער פּאָליציי. און ווידער אומזיסט — שובין איז פערלוי-רען געגאַנגען.

זי איז דעמאָלט אַוועק אַ פערצווייפעלטע צו דער קייזע-רין אין פּאַלאַץ.

די קייזערין אַנאַ, מיט אַ מגושם'דיגען דיקען און שווערען גוף, וועלכע האָט אָהן דער הילף פון צוויי שטאַרקע מענשען זיך פון אָרט נישט געקענט אויפהויבען, איז געזעסען אויף אַ ברייטען שטוהל און האָט שווער געסאָפּעט.

יעליזאַוועטאַ האָט זיך אַ וואָרף געטון פאַר איהר אויף די קניע.

די קייזערין האָט אויסגעשטרעקט צו איהר די קורצע, די-קע האַנד מיט אַן אויפגעלאָפענער הויט, און יעליזאַוועטע האָט זי געקושט.

— וואָס מאַכט איהר? — האָט יעליזאַוועטע געפרעגט — איך האָף, בעסער.

ישיבה „הלכתא כנחמני"

הננו מודיעים בזה שיש עוד מקומות פנוים בהישיבה בכל הארבע מחלקות מהתחלת גפ"ת עד הוראה.

הערה: גם אלה שצריכים לתמיכה יתמכו.

בבית החסידים דברסלב, קאַמיענא 17. 1312

יעדער אײנציגער האָט זיך איבערצייגט, אַז פאַר מעבעל

דזשוואַנעס, פעלצען, נײַ־מאַשינען, גאַרדעראָבען א. ז. וו. צאָהלט די העכסטע פּרײַזען

א. ווײַצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (דזיעלנאַ)

איך מעבעל געוועלב, (פּריוואַט־וואָוינונג) שענקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג פאַראַן. גענוצטע מעבעל איך גוטען צושטאַנד צו פאַרקויפען. 1374

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך

איך האָב די עהרע מיטצוטיילען, אַז איך האָב מיין ביוראָ איבערגעטראָגען פון פּעטריקאָווער 18 אויף

17 פּעטריקאָווער 17

2־טען הויף, פּאַרטער. דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52,

וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס צו׳ן אוסטאַוו, קלאַגעס, ואַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָ־קאַטעס, רעקורסעס ־ וועגען קאָנצעסיעס און קאָמיסאַריאַט־רזשאָנדו, ביטעס צו אַלע פּאָ־ליציי־בעצירקען, שותפות־אַקטען, סטאַטו־טען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזיעס, קאַרנע ספראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. 503

רעכטס־קאָנסולענט י. מאַנעלאַ

פּעטריקאָווער 17, זאַכאַדניאַ 52

שנעל, רעעל און ביליג!

---

28 | נאָר | 28 | נאָר | 28

פערקויפט נישט אײַער

מעבעל,

דיוואַנעס, פעלצען, אַנצינער, נײַ־מאַשינען אז״וו, בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאַנג־עקזיסטירענדע פירמע

ח. ראָזניק, בענעדיקטאַ 28

נאָר איך צאָהל די העכסטע פּרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויך לאַגער שטענדיג פאַרשיע־דענע גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד, פּרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראַל!

28 | נאָר | 28 | נאָר | 28

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16־33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^1/_2-6^1/_2$
ד״ר רושאַנער	הויט־און געשלעכט־קר.	11-10 2-1
ד״ר גאָלדשטיין־פּאַלאַק	אויגען־קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד״ר יוסטמאַן	נערווען־קראַנקהייטען	2-12
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען־און געבורטס־הילף	$6\text{-}5\ 1\text{-}11^1/_2$
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע־קראַנקהייטען	2-1. ז 4-3
ד״ר ווײַנבערג	אינערע הערץ לונגען־קר.	$7\text{-}5^1/_2\ 1\text{-}11$
ד״ר סטופּעל	רענטגען	12-10 6-4
ל. פּרוסאַק	צאָהן־אַרצט	10-2
נ. ראָזעס	צאָהן־אַרצט	7-4

צאָהן־פּלאָמבירונגען, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאַסטען, א. אז. וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען־אינסטיטוט

היילונג פון הויט־קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.

אָנמעלדונגען נעמט שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

היזיט אײַך די ר שמאַס.

אַכטונג, קאָנקורענץ־פּרײַזען! אין דער היגיענישער פריזיער־אַנשטאַלט פון

מ. קופּקאַ פּאָלודניאָוואַ 12

1) ראַזירען מיט קעלנישער וואַסער 30 גר.
2) שערען—70 גראָשען.
3) שערען יונגלעך מיט די מאַשין 30 גר.
4) „ „ מיט די שער 50 גר.
5) שערען פון דאַמען 50 גר.
6) קאָפּ וואַשען 50 גר.
7) עלעקטר. מאַסאַזש פון געזיכט 50 גר.

סאָלידע בעדינונג! ערשטקלאַסיגע אַרבייט! 2046

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע וואַר־שאַווער פירמע א. ג. J. KRZYPOW האָט ערעפענט ־:־ אין ־:־ לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16

א מעבעל־לאַגער

קויפט און פאַרקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, נײַ־מאַשינען ווי אויך גאַרדעראָבען. אַנטיקען און פעלצען. כ׳קויף פּיאַנינאָס, און כ׳צאָהל די העכסטע פּרייזען קומט און איבערצייגט אייך 289

לעטשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)

„SALUS" פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט

גלובנאַ 41 טעל. 46־65. איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוו. זונטאָג ־ פון 9 פריה ביז 1 נאָכמ.

ד״ר ז. ראַקאָווסקי	אויערן האַלז און נאָז־קראַנקהייטען	פון 1 — 12
ד״ר לאַנדקאַה	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 — 2 און פון 5 — 7
ד״ר דינענזאָהן	קינדער־קראַנקהייטען	פון 11־12 און 4.30־6
ד״ר ווייס	כירורגישע קראַנקהייטען	פון 1־2 און פון 6.30־7.30
. שמערלאָוו	פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע	2.30 ־ 3.30, 5.30 6.30 זונטאָג פון 12־1
„ ווילבערשטראַב	הויט, ווענערישע און געשלעכטס קראַנקה.	פון 11.30־1 און 7־8
ד״ר גאָלדבערג	אויגען קראַנקהייטען	פון 10 30־12.30
ד״ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 11־12 און פון 3־5
צאָהן אַרצט פרוי לאַנדקאָה	צאָהן־און מויל	9.30־12 און פון 4־7
סט. געלבערג	קראַנקהייטען	12־2 און פון 7־8

אָפּעראַציעס, אָפּעראַציעס, איינשפּריצונגען, פּאָקען־שטעלען. אַלערליי אַנאַ־ליזע, (ווי אורין, פלעגמע, בלוט אז״וו) דורכלייכטונגען און רענטגען אויס נאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. געבורטס הילף בעראָטונגען פאַר מו־טערס. קינסליכע ציין, קאַראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאָמבען א. אז. וו. ספּעצ. קורסען פאַר שטאַמלער. היזיטע אײַך שמאַדס. שוץ־אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין. 311

זאָל גאַנץ לאָדז וויסען, אַז דער גרעסטער אויסוואַל פון

געבעטע שטיהל

פון אייגענער טישלערײַ, פאַרשידענע פאַסאָנען, אויך זעמטליכע טאַפּעצירער־אַרבייט, ווי: מאַטראַצען, קאַזעטקעס, אָטאָמאַנס, רונדע טישלעך, גאַנדאַלקעס, איז נור צו בעקומען אַמביליגסטען מיט די בעסטע בעדינגונגען ביי

י. א. וואַיטשעכאָווסקי, 10 נאַוואָמיעסקאַ 10.

עלעקטרישע בעלייכטונג אין 5 טאָג!

ווער עס וויל האָבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוטע בעדינגונגען, אויף וועקסלען. אָדער קליינע ראַטעס, זאָל זיך ווענדען אין

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY

Piotrkowska 44 (אין הויף)

בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפּאַראַ־טורען צו יעדער צייט. 912

ד״ר מ. וואָרפּסאָן

17 חסכאַדניאַ 17

טעל. 28־83.

נעהמט אָן פון 5 ביז 7 אין אָוענד. 1310

1309

SKLEP

z przylegającym małym pokoikiem lub bez w centrum miasta (Narutowicza, Cegieln.) lub na Nowomiejskiej poszukiwany. Oferty do „N.Folksblat" pod „Sklep"

ווינטערדיגע נייהייט

פעלצווארען

אויף ראַטעס

מענער און דאַמען פעלצען אייך איינצעלנע פוטערלעך אין גרויסען אויסוואַהל

— — צו בעקומען ביי — —

I. SZWARCMAN

41 NARUTOWICZA 41 866

ס׳ווערט אויך אָנגענומען אַלע אַרט רעפּאַראַטורען.

א צימער

צו דינגען ביים ווירט, מעבלירט געווינשען. עווענטועל ביי אַן אָרענטליכע פאַמיליע, מיט דורכאויס בעזונדערן איינגאַנג, אין דער געגענד פון ניי־שטאָט ביז צעגעלניאַנאַ אויך אין די קווער־גאַסען, פאַר א צוקונפט. פאַר־פאַלק אָהנע קוך־בענוצונג ווערט פון זאַפאַרט געזוכט. אָפערטען אין אדמיניסטר. פאַר M. J.

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.

פּרייזען ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט

לעטשניצע פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37־63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד״ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן־קר.	4—3
ד״ר קערשנער	קינדער־קראַנקהייטען	12—9 5.30—4
ד״ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	12—10 6.30—5
ד״ר לוביטש	הויט־און געשלעכטס קר.	2—12
ד״ר שמירנפעלד	נערווען און גײַסטיגע קר.	3—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען־קראַנקהייטען	2—12.30
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	$2^1/_2-1$
ד״ר בערגסאָן	פרויען און געבורט־הילף	4—3

פּסיכאָ־טעראַפּיע, שפּראַך־שטערונגען ווי שטאַמלען א. ז. וו. פּאָקען־שטעלען, קינסטליכע בערג־זון־בעשטראַהלונג איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פאַרלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אַנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2170

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן־אַרצט	9 2 נט.
ד״ר לאָזשינסקאַ סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן־אַרצט	7.30—3

קינסטליכע ציין, קאָראָנען, פּלאָמבען א. אז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

א פּאַכטאָר

אין דער טרייסטאַמאַזש־בראַנזשע, זוכט א שותף מיט א קאַפּיטאַל פון 3—4 טויזענד זל. צו א נייער צוקונפט. אָפּערטען אונטער „20" אין אדמיני.

שפּאָרט געלד!

אַלטע בגדים, קראַוואַטען ווערען איבערגעמאַכט אויף שלייפלעך און קראַוואַטען ביי העכשטסאַכיטש האַנדל באַרסקאַ 31.

ס׳ווערען געזוכט

פרײַלינס

צו נייהען קראַוואַטען פון זאַפאַרט ביי ט. גרינשפאַנגעל, נאָוואָ־טאַרגאָוואַ 4, וו. 12. 274

NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO!

Perfumy i Mydła toaletowe

D. Markus

Piotrkowska 59

Przedst.:

„Jaśniej słonca"

אַנאָנסען־פּרייז: פאַר׳ן טעקסט 15 גראָשען, פּריוואַט 20 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. פּריוואַט 30 גראָשען. נאָך׳ן טעקסט 10 גר. פּריוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצ. טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצ. טייערער. — פאַר א מיל־מעטער שורה

אַבאָנאַמענטס־פּרייז: אין לאָדז: א חודש — 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ: א חודש — 6 זלאָטעס. אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר׳ן אַנהאַלט און סדר פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען פון 9 פריה ביז 1 נאָכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.